

Poročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECE

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 59.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Prava ljudska politika

V nedeljo smo objavili odlok prometnega ministra, s katerim naše državne železnice uvajajo na polovico nižanje vozne za osebnih promet ob nedeljah in praznikih. Kakor smo poročali, velja ugodnost polovične voznine za vsa potovanja, ki se začnejo v sobotah popoldne do polnoči, če se potnik vrne na odhodno postajo nazaj vsaj do ponedeljka popoldne, in to za proge od 6 do 250 km. Prometni minister je gotovo šel iskati pobude za to odredbo v Anglijo, kjer železniške uprave že dolga leta in celo desetletja z nižanimi prevoznimi pomagajo prebivalcem mest in industrijskih središč, da se umaknejo iz mest na deželo, kjer je čist zrak in zdravje. Angleži to ugodnost imenujejo »weekende« ali po slovenski konec tedna in je to postalo pri njih že tako vsakdanja in samo po sebi razumljiva ustanova, da se dandanes tistim, ki ob nedeljah še ostanejo v mestih, čudijo. Ogromne množice ljudstva se vale od sobote popoldne naprej iz mest ven na deželo, kjer imajo svoja zavetišča in svoje izletne postojanke, odkoder se po nedelji ali prazniku, ki so ga preživeli v čistem zraku in svobodi, vračajo v nedeljo zvečer zopet nazaj k svojim mestnim opravkom. Kolikim mestnim in posebno delavskim otrokom je bilo na ta način omogočeno, da so z veseljem »weekende« zunaj odgnali tiste temne sence, s katerimi življenje med temnim izdovjem pregrne duše mladih!

Naš prometni minister, ki je v sporazumu z ministrskimi svetom uvedel v našo tarifno politiko to uprav revolucionarno človekoljubno reformo cenjenih voznin ob nedeljah in praznikih, je brez dvoma imel pred očmi tudi čisto trgovski uspeh tega ukrepa: število potnikov bo nadomestilo še več izgubo, ki jo bo uprava utrpela vsled nižanih voznin. Toda mi smo prepričani, da so mu pri tej reformi bili pri sreči tudi čisto človeški socialni pogledi in da je njemu in vsej sedanjosti vladi bilo bolj na tem, da odpre sveži zrak našega podeželja mešanom in delavcem iz industrijskih krajev, kakor da železniška uprava zasluži nekaj tisočakov več. Naše ljudstvo je to reformo pravilno razumelo in je veselo, da jo je uvedla naša sedanja vlada, ker je s tem izpovedala, da želi biti v pravem pomenu besede ljudska vlada, ki hoče na vse načine pospeševati blagor ljudstva in s tem tudi države.

Toda med vsemi to morda ministrovega dekreta bili najbolj veseli naši kmetje in delavci, ker od vseh prevoznih olajšav, ki so bile do sedaj pri nas v veljavi, je bil naš kmetijski človek in naš delavec tisti, ki jih je najmanj užival. Saj smo skoraj že prišli tako daleč, da je oni, ki je v naših vlakih še plačeval polno ceno in se vozil pri tem v tretjem razredu, bil samo še naš kmet in delavec, medtem ko je bilo vsem drugim stanovom omogočeno, da so se na ta ali na oni način okoristili z ugodnostmi, ki jih je dovoljeval pri nas osebni tarif. Odredba prometnega ministra dr. Spaha, ki uvaja polovično voznino za potovanja s povratkom ob nedeljah in praznikih, pa je prva, ki ne dela nobenih izjem in pride v prid vsem ljudskim stanovom, torej tudi kmet-skemu in delovnemu ljudstvu brez izjeme. Od vseh režimov, ki smo jih v Jugoslaviji doživeli, je sedanjost prvi, ki je železniške ugodnosti razširil tudi na kmetijski in delavski stan in sicer na splošno, ne da bi vezal nižanje cene na kakšne politične shode ali druge strankarske manifestacije.

Koristi, ki jih bo imel naš kmetijski in delovni stan od te naredbe — kajti njihove socialnosti za mestno prebivalstvo ni treba posebej omenjati — so dveh vrst: posredne in neposredne. Posredno koristi bo imel naš kmetijski podeželjan, ker mu bodo cene vozne tarife ob nedeljah in praznikih pripeljale večje število mestnih izletnikov, posebej še, če bodo dobili uradniki, kar je z »weekende« v nujni zvezi, tudi prosti sobotni popoldan, — ki se bodo spremenili tudi v kupce in tako marsikateremu kmetu, ki je daleč od večjih naselij, dale možnost, da bo svoje poljedelske prideleke spravil v denar, ker jih bodo izletniki ali zavili na lico mesta, ali jih pa nesli s seboj v mesta. Spominimo se samo na naše revne vinogradnike, ki so zadnja leta po litrih spravili v denar veliko svojega vinskega pridełka, ker so ga prodajali izletnikom, ki so prihajali k njim v gorice. Koliko jesenskega sadja, ki bi sicer šlo v nič, bodo naši kmetje na drobno lahko spravili v denar med tiste pomnožene izletnike, ki se bodo vsako nedeljo in vsak praznik vsipali iz mest v oddaljena podeželja in puščali tam nekaj dinarjev, ki pa bodo vendar le več vredni, kot pa nič, kakor je dandanes, ko že kolikaj bolj oddaljeni poljedelci ničesar več prodati ne more.

Neposredne koristi bodo tudi velike, saj želimo danes našega podeželja v mesta razni opravi in mu bo ta pot olajšana s polovičnimi vozninami. Vendar pa bi bilo prav, če bi pri tej priliki prometnega ministra, ki je začel s tako hvaljevnim pogumom tarifno politiko, ki bo koristila podeželju in podeželskim stanovom, prosili, da naj gre še korak naprej, sledeč tudi pri tem angleškem zgledom. Naš kmet potuje v trge in mesta, kadar ima tam opravke. Njegovi opravki so danes, ko razpolaga le z bornimi sredstvi, izključno poslovni: podeželjan gre ali na urade ali pa v trgovine. Ob nedeljah in praznikih pa, ko mu železnice nudijo polovično voznino, najde v mestih oboje zaprt. Trgovine so zaprte, uradi ne uradujejo. Če bo hotel opraviti svoje posle v mestih in trgih, bo naš kmet moral torej vendar le čakati na delovni dan, da obišče urad ali gre v nakup v trgovino, in bo moral za svoja poslovna pota, edina, ki prihajajo za njega v poštev, plačati vendar le celo voznino. Dosledno nadaljevanje nanovo uvedene ljudske tarifne politike, ki bo naše podeželsko gospodarstvo oživila, bi moralo dovesti do tega, da se ali spremeni zakonodaja o nedeljskem delu v trgovinah in uradih in spravi v sklad s potrebami podeželskega ljudstva v zvezi z nedeljskimi nižanimi vozninami, ali pa, da uvedbe sejmjskih vlakov, ki bi vozili po potrebi, naslanjajoč se na letni program najvažnejših sejmov v območju vsake železniške direkcije. To drugo alternativo — cenenih vlakov na en delovni dan v tednu in sejmjski vlaki — so si osvojile angleške železniške uprave in pri tem niso slabo odrezale.

Dovolili smo si to pripombo, ker smo prepričani, da bo naša pri prometnem ministru, ki je

Po prijavi Jugoslovanske radikalne zajednice

Odličen prvak JRZ daje izjavo

o stališču, ki ga bo nova stranka zavzela do važnih vprašanj notranje politike v naši državi

Belgrad, 21. avg. m. V zvezi s prijavo Jugoslovanske Radikalne Zajednice so inozemski in domači časniki imeli priliko govoriti z uglednim prvacom nove stranke, ki jim je v daljšem svobodnem razgovoru dal nekaj pojasnil.

Na vprašanje časnika, v kakšnem svojstvu je stopil predsednik vlade dr. Stojadinović v akcijski odbor nove stranke, je omenjeni politik izjavil, da je dr. Stojadinović stopil v akcijski odbor kot predstavnik bivše radikalne stranke in ne kot predsednik vlade. S tem se je zopet hotelo poudariti, da se bo organiziranje nove politične stranke izvršilo izven vlade v samem narodu, na katerega zaupanje se nova stranka naslanja.

JRZ in narodne manjšine

Časnikarji so zatem vprašali uglednega prvaka JRZ, kakšno stališče bo ta stranka zavzela napram narodnim manjšinam. Glede tega so dobili pojasnilo, da je to čisto enostavno in že znano stališče vseh treh bivših strank ter tega vprašanja ni bilo treba še posebej naglašati v programu. Program JRZ govori izrecno o jugoslovanskem državljanu, to se pa nanaša na narodne manjšine, katere je treba tretirati, kakor vse druge državljane naše države, za katerih osebno in premoženjsko svobodo se bo nova stranka borila. Nekatere narodne manjšine so že pred 6. januarjem sodelovale v bivšo radikalno stranko. Člani te manjšine se tudi že sedaj oglašajo ter izjavljajo, da so pripravljeni za sodelovanje v JRZ. V JRZ bodo lahko vstopili, kakor rečeno, vsi pošteti državljani, če bodo sprejeli program in pravila stranke. To velja za vse pokrajine. Važno je predvsem to, da med tremi šefi bivših strank obstaja popolna harmonija, ki je glavna garancija za uspeh JRZ.

JRZ in Narodna skupščina

Časnikarji so zatem vprašali svojega informatorja za pojasnilo, kakšno stališče bo zavzela JRZ napram sedanjim narodni skupščini. Dobili so tale odgovor: Napram sedanjim skupščini bo stranka zavzela zelo prijateljsko stališče. Stranka ima prijateljsko stališče tudi napram sedanjim vladi, v kateri sedi večina njenih predstavnikov. Ker pa razpolaga v narodni skupščini z ogromno večino, bo sodelovala nova stranka s parlamentom prav tako popolnoma prijateljsko. Drugače pa jugoslovanske radikalna zajednica ni zainteresirana z delom samega parlamenta. Radi tega JRZ v Narodni skupščini tudi ne bo ustanovila svojega kluba. V skupščini obstoji delovni klub vladne večine kot tehnični instrument, a ne kot politično telo, pri čemer bo tudi ostal. Kongres JRZ bo takoj, kakor hitro bo stranka organizirana v vsej državi.

Minister Janković v Sloveniji

Vašemu dopisniku je pa gornji informator izjavil, da so z velikim odobravanjem vzeli na znanje člani glavnega odbora bivše radikalne stranke poročilo, ki ga jim je podal minister brez portfelja Gjura Janković o konferenci, ki jo je imel v Ljubljani z vodstvom bivše SLS, na kateri so zastopniki vseh stanov enodušno podpisali prijavo za novo politično stranko, ki bo vzela pod svoje okrilje vse poštene Slovence, Hrvate in Srbe. Gjura Janković je izjavil, da mu bo ta trenutek ostal v neizbrisnem spominu, ko je na lastne oči videl, s kakšno odločnostjo in enanostjo se bo izvršila organizacija jugoslovanske radikalne zajednice v naši ožji domovini.

JRZ in JNS

Omenjeni ugledni prvak je nadaljeval, da ima nova stranka nalogo, da služi kot podlaga za končni sporazum, ki je potreben državi. Nihče ne želi strankarske politike, ampak teži le za tem, da bi se utrdila država in izboljšal naš težki gospodarski položaj. Mi smo nadalje za to — je izjavil odlični politik Jugoslovanske zajednice — da se stvori še ena velika stranka, tako da bo lahko narod vedno odločeval, komu hoče zaupati vodstvo države. Ker vlada še ni mogla izpremeniti volilnega in društvenega zakona, smo se prijavili že zdaj, da moremo začeti z delom med ljudstvom. Vlada na organizacijo stranke nima nobenega vpliva. Kar se tiče drugih strank, jih nihče ne bo oviral, da se ne bi organizirale po našem zgledu. Dokler tega ne store, imajo slejkoprej lahko sestanke in shode, vendar pa jih morajo nazna-

njati, ker proti zakonom nihče ne sme delati. Dr. Stojadinović statutov stranke ni podpisal kot predsednik vlade, ampak kot član stranke. Drugače je z jugoslovansko nacionalno stranko, s katero Jugoslovanska radikalna zajednica nima in ne more imeti nobenega opravka. Pač pa je zajednica pripravljena sprejeti posameznike iz JNS, ker je med njimi tudi mnogo poštenih ljudi, ki so samo čakali na to, da se osnuje nova zdrava politična formacija, v katero bi mogli vstopiti.

Veseli po Srbiji

Ko so se raznesle vesti po raznih krajih Srbije, da je nova stranka prijavljena oblasti, je zavladalo veliko navdušenje in odobravanje. Od vseh psovod je tekom današnjega dne dobival glavni odbor bivše radikalne stranke navdušena poročila, v katerih izražajo pripravi te stranke zaupanje akcijskemu odboru JRZ. V krajih pa, kjer so v teh strankah vladali kakšni lokalni ali osebni spori, so se ti likvidirali in so se vsi enodušno podali na delo, da postavijo še trdnije temelje krajevnim odborom v teh krajih. Vsi ti so izjavili, da je sedanjost čas preresa, da bi se mogli spuščati v kake osebne razprtje.

Ves dan posvetovanja

Narodni klub noče v JRZ

Belgrad, 21. avg. m. Politični položaj je danes stal v znamenju posvetovanj. Tako je minister za socialno politiko Preka sklical na konferenco v prostorih Narodnega kluba v senatu svoje politične prijatelje. Na tej konferenci, ki so ji prisostvovali poleg ministra Preke še trgovinski minister dr. Vrbanić ter senatorji dr. Stanko Švrljuga, dr. Velimir Mažuranić, Benjamin Šuperina in bivši senator Peter Gjirić, se je razpravljalo o položaju z ozirom na novo ustanovljeno stranko. Po konferenci so časniki dobili od udeležencev na tej konferenci sledeč komunique:

Danes od 10 do 12 se je vršila v prostorih Narodnega kluba v senatu konferenca, ki jo je sklical minister za socialno politiko g. Nikola Preka. Konferenca so se udeležili vsi oni, ki so bili nanjo pozvani, razen dveh. Po obvestilu in razpravi o političnem položaju je bilo soglasno sklenjeno, da se odkloni poziv za pristop v jugoslovansko radikalno zajednico.

Posvet demokratskih odpadnikov

Skoro istočasno kakor člani Narodnega kluba so zborovali v kabinetu ministrstva za gozdove in rudnike poslanci, disidenti bivše demokratske stranke, ki jih je na to konferenco poklical minister za gozdove in rudnike Ignjat Stefanović. Tež konferenci so prisostvovali sledeči narodni poslanci, disidenti bivše demokratske stranke: prosvetni minister Dobrovoje Stošević, dr. Aca Miović, Milivoje Sokić, Ziva Rafajlović, Branko Nikolić, dr. Jevrem Tomić, Milivoje Rafajlović, Ladislav Velička, M. Lazarević, A. Stanković, Velimir Ačimović, dr. Jovan Georgijević, dr. Jordan Ačimović, Stevan Simić, Voja Nenadić, Velimir Jojić, Milenko Grišić, Radoje Jović, Čolak-Antić, Novica Popović, Lazić, Milorad Veselinović, Hadži Ristić, Dragan Kraljević, dr. Sekulić, Radivoj Milošević ter še nekaj drugih. Ostali, ki so bili pozvani na to konferenco in ki niso nanjo prišli, so se opravičili. Med temi je bil tudi bivši predsednik Narodne skupščine dr. Kosta Komandir. Konferenca je trajala do 12 ter se je nadaljevala ob 6 popoldne.

Politično življenje kipi

Sedaj se tudi demokrati in zemljoradniki gibljejo, da bi se nanovo organizirali. Gre za osnivanje stranke, fuzionirane iz Davidovičevih demokratov in zemljoradnikov, ki bi se naj imenovala demokratsko-zemljoradniška stranka. Baj je razpoloženje za tako spojitve ugodno, samo da ji ne bo pripadal znani profesor dr. Dragoljub Jovanović s svojimi prijatelji, ki so preveč levičarsko usmerjeni, da bi morali delati skupaj z Ljubo Davidovičem.

Dr. Uroš Stajić in Voja Lazić, ki sta bila, kakor znano iz bivše zemljoradniške stranke prestopila v tabor Bogoljuba Jevtića, sta zdaj »šla med narode«, da organizirata novo »zemljoradniško stranko«, ki pa bržčas ne bo dobila veliko pristavev.

renca je izrekla mnenje, da v proračunu ni mogoče nič več znižanj, ker so krediti reducirani že na minimum. Na konferenci se je razpravljalo o predlogu proračuna za prihodnjega leta. Sprejet je bil predlog ljubljanske bolnišnice in se kredit zviša za 2 milijona dinarjev.

Hodjero psovod odklanjajo

Belgrad, 21. avg. m. Iz Starega Bečja poročajo, da je preteklo nedeljo imel tam politični shod dr. Svetislav Hodjera. Na tem shodu kakor tudi na ostalih, ki so se vršili v teh krajih, so navzočni demonstrirali proti njegovim fašističnim metodam ter mu burno vzklikali: Dol s fašisti! in podobno.

Postopek pri potrditvi stranke po sedaj veljavnem zakonu o društvih, shodih in posvetih je sledeč: Notranji minister bo sedaj proučil, ali sta program in pravila nove stranke v skladu z obstoječim zakonom, ki, kakor znano, predvideva, da se politične stranke ne morejo ustanoviti na kakšni verski, plemenski ali regionalni osnovi ter ne smejo imeti naloge, ki bi bile v nasprotju z državnim in narodnim edinstvom, ki bi nasprotovali ciljem državnega in družabnega reda. Politično stranko po sedaj veljavnem zakonu o društvih, shodih in posvetih odobrava notranji minister v sporazumu z ministrskim svetom. Ni še znano, kdaj bo ministrskemu svetu predložen tozadevni odlok.

Tudi Marušičevci...

Semkaj sta se pripeljala poslanca Milan Mravljje in Albin Komandir, da stopita v zvezo s krogi JRZ in da sondirata teren, ali bi marušičevci mogli vstopiti v novo stranko. Marušičevci in pučjeveci so imeli prošle nedeljo sestanek v Ljubljani, na katerem so sklenili, da stopijo v vrste nove stranke, ker njen državni in gospodarski program popolnoma odgovarja tudi njihovu stališču.

Kar se tiče vodij JNS, smo že včeraj brali, da se bodo kmalu sestali v Ljubljani in da bodo ta gg. dr. Kramer, dr. Angelinović, dr. Zec, Jovo Banjanin, dr. Svetislav Popović in drugi skušali osnovati novo »jugoslovansko nacionalistično stranko«. Da taka stranka nima računati na bogve kaj pristavev, o tem menda nihče ne dvomi. O voditeljih JNS pa velja, kar je neki zgodovinar dejal o Burbonih, da se tekom svoje vladanje niso nikoli ničesar naučili.

Tudi dr. Živko Topalović organizira socialiste in ima shode.

Kakšen bo volilni zakon

V Čačku je imel velik shod bivši minister Ante Radojević, član jugoslovanske radikalne zajednice. Radojević je dejal, da je jugoslovanska radikalna zajednica za popolno demokracijo in tudi za svobodo tiska. Če bi bil tisk svoboden, bi se ne moglo zgoditi, kar se je dogajalo pod Jevtičem, ko smo imeli nasičko, železniško, rudniško in druge afer. Ker ni bilo kontrole tiska, Radojević je zlasti napadal bivšega ministra Kojića radi korupcije. Omenil je, da so radikalni leta 1933 šli k Davidoviču, da bi z njim napravili skupno fronto, pa tega niso hoteli Davidovičevi pristati. S Korosem smo se začeli razgovarjati že leta 1933. Žalibog s Hrvati se ni bilo mogoče priti do pametne besede. Če bi bili prišli k nam tudi Ljuba Davidović, Joca Jovanović in drugi, ki so pošteti ljudje, bi bili danes združeni vsi dobri elementi v državi.

Glede sedanje vlade je dejal Radojević, da je delovna vlada. Novi volilni sistem bo po okrožjih z nosilec liste. Kdor bo hotel kandidirati za poslanca na listi Jugoslovanske radikalne zajednice, bo moral imeti odobrenje od glavnega odbora. Kar se tiče nekaterih radikalov, ki so pripadali bivšim režimom, je dejal Radojević, da njihovo vprašanje še ni rešeno, ker statut še ni dokončno izdelan, toda nobenega dvoma ni, da ne bodo sprejeti, ker so bili izključeni že od bivšega glavnega odbora.

„JNS nacionalna fronta“

Politični sestanki pri Sv. Martinu na Pohorju

Ze včeraj je poročal »Slovenec« med mariborskimi vestni o političnem sestanku pri Sv. Martinu na Pohorju. Naknadno se k temu poročamo, da so se med drugimi udeležili tega sestanka tudi poslanec Lukačič, dr. Pučnik, dr. Andjelinić, dr. Kramer in pa urednik »Jutra« Virant. Iz Maribora pa sta obiskala goste pri Sv. Martinu med drugimi tudi dr. Vatovec od uredništva »Jutra« in Reja od uprave »Jutra« v Mariboru.

Podpore športnim društvom

Belgrad, 21. avg. m. Minister za telesno vzgojo naroda Komnenović je odobril Jugoslovanski plavalni zvezi v Zagrebu podporo 13.333 Din za sodelovanje pri tekmovalstvu za Klebelsbergov pokal v Bruslju. Kolesarski zvezi kraljevine Jugoslavije 20.000 Din za plačanje dolžne članarine internacionalni zvezi v Parizu, da bi na ta način ta zveza lahko sodelovala na Olimpijadi in Balkanijadi. Jugoslovanski tekoatletski zvezi pa je minister za telesno vzgojo nakazal podporo 7000 Din za sodelovanje naših težkih atletov na balkanskih igrah, ki bodo letos v Istanbulu.

Belgrajske vesti

Belgrad, 21. avg. Jugoslovansko veterinarsko združenje je za dni od 14. do 16. sept. t. l. sklicalo svoj redni letni kongres v Belgradu.

Belgrad, 21. avg. V živinorejskem oddelku kmetijskega ministrstva zaseda konferenca, ki razpravlja o zakonskem načrtu ureditvi veterinarske stroke.

Belgrad, 21. avg. m. Davi se je vrnil semkaj minister za trgovino dr. Vrbanić, ki se je mudil na Bledu.

Kredit za ljubljansko bolnišnico je bil zvišan za 2 milijona Din

Belgrad, 21. avg. m. V ponedeljek in torek se je v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje vršila konferenca ravnateljev higijskih zavodov in načelnikov banskih uprav radi zahtev, da se proračunske dvanajstine za letošnje leto za to ministrstvo znižajo za 13 milijonov Din. Konfe-

s tolikim pogumom in tudi s sreem začel stavljati železnice na razpolago našemu kmetu, ki tvori veliko večino našega naroda, ne samo številčno, ampak tudi davčno, polnega razumevanja in ga bo bodrila, da bo žel naprej po dobro začetih poti v korist širokih slojev našega pridnega podeželskega ljudstva.

Abesinski spor bo izzval

Upor črncev v Afriki?

Skrbi Anglije in Francije - Japonska hujška iz ozadja

London, 21. avg. V afriškem oddelku kolonialnega ministristva vlada zaradi neizogibnosti vojne med Italijo in Abesinijo velika skrb. Od dne do dne se namreč množijo poročila angleških oblasti in agentov iz vseh afriških, zlasti pa iz jugozapadnih kolonij, da se med vsem tamšnjimi zamorskimi plemenimi opazja čedalje bolj naraščajoče gibanje, ki se izraža v simpatijah za Abesinijo. Celo tako zvana Zulu-plemena so razburjena, kakor se to ni opazalo še nikoli od časa osvojitve južne Afrike po Burhu. To gibanje podpira v prvi vrsti nacionalna organizacija, ki ima svoj sedež v Abesiniji, brez dvoma pa podpirajo to gibanje tudi Japonci. V zadnjem času pa je opaziti, da se vmešava v razburjenost afriških plemen in narodov tudi Kominterni, ki hoče v kalnem ribariti in podpira nacionalistična gesla.

Zavoljo tega je zadnje čase nekoliko v skrbeh tudi Francija, ki je do sedaj abesinski zvezdo gledala čisto pasivno, pa so se francoski diplomatični in vojaški krogi začeli v zadnjem času tudi bati posledice abesinsko-italijanske vojne, da ne bi razburila francoskih kolonij v severni Afriki, kjer itak gospodarski položaj že dolgo časa ni rožnat. Iz tega dejstva je razlagati, da se je francoska diplomacija zadnje čase z večjo energijo poprijela dela na izmirjenju abesinsko-italijanskega konflikta, čeprav so ta prizadevanja skoro brezupna. Čuje se, da je tudi Francija začela očepavati vojaške postojanke v svojih afriških kolonijah.

Anglija kupuje Akabo

London, 21. avg. TG. Medtem ko se Italija pripravlja na vojno z Abesinijo, ki jo hoče začeti, kakor hitro popolnoma preneha deževna doba, dela tudi Anglija svoje priprave za vsak slučaj. Tako n. pr. se sedaj nahaja v Londonu arabski kralj Ibn Saud, ki se tam pogaja o angleškem predlogu, da naj Angliji definitivno odstopi najvažnejšo strateško postojanko ob Rdečem morju Akabo, za kar ga hoče Anglija podpirati gospodarsko in mu zgraditi zastojni železnico iz Damaska v Medino.

Tudi v Egiptu se opazja živahno vojaško gibanje. Angleški inspektor egiptovske armade general Forbes in egiptovski vojni minister Tefik Abdalla paša z vsem svojim stabom sta odpotovala iz Aleksandrije z veliko avtokolono v puščavo, kjer inspicirata čete, tako na tripolitanski kakor na eritrejski meji. Ustavila sta se v Solumu, v Burg el Arabu, v Mersa Matruku in v Sidi Barranu, kjer se nahajajo utrjene točke anglo-egiptovske armade.

London, 21. avgusta. c. V zunanjem ministristvu so se danes vršila zelo važna posvetovanja med vsemi vodilnimi državniški angleške imperijalne politike. Najprej sta imela dolg sestanek Eden in Hoare, za njima vodja v angleškem parlamentu delavski poslanec Lansbury, nato Lloyd George, končno vsi komisari angleških dominijonov, oziroma zastopniki posameznih zunanjih ministristv Kanade, Avstralije, Južne Afrike, Nove Zelandije in pa vrhovni komisar v Egiptu. Vsem je bilo sporočeno stališče angleške vlade do razvoja dogodkov, ki se pripravljajo v vzhodni Afriki. Ko so bile končane te konference, je zunanji minister Hoare politikal k sebi vodilne politike vladne večine. Vsa ta posvetovanja so zbudila silno pozornost, ker je nekaj izrednega v angleški politiki, da se dela s tako naglico in s toliko resnostjo. Vse to pomeni, da se je Anglija odločila, da se bo do konca spustila v razreševanje spora med Italijo in Abesinijo. Jutrišnja seja angleške vlade bo zato zgodovinska, ker bo najbrž že padla odločitev o tem, ali bo ohranjen mir ali ne.

Abesinska pogodba iz l. 1906

Cinizem velesil, ki se sedaj po tridesetih letih maščuje

Abesinska konferenca v Parizu se je sestala na podlagi pogodbe, sklenjene leta 1906, med Italijo, Francijo in Anglijo o Abesiniji, a brez nje. Za točno razumevanje položaja je treba povedati, kaj je ta pogodba iz leta 1906, dejansko ulrdila.

Pogodba o Abesiniji leta 1906, je tipična za vse predvojne pogodbe, v katerih je diplomacija velesil skušala z besedami, akrobacijami in oblašavanji zakriti pravi namen sporazuma. Abesinska pogodba se deli v dva dela.

V prvem delu zagotavljajo vse tri velesile, Anglija, Italija in Francija, da imajo najlepše želje za precvet abesinskega cesarstva, da želijo, da ostane Abesinija neodvisna država, nedotakljiva tako v političnem kakor v teritorialnem oziru in da so vse tri velesile pripravljene z vsemi razpoložljivimi sredstvi jamčiti za neoviran obstoj in napredek tega zadnjega neodvisnega cesarstva v Afriki.

V drugem delu pogodbe pa si velesile prav za prav namen, da si Abesinijo enostavno med seboj porazdelijo. Toda ker se niso mogle zediniti in sporazumeti glede plana, so prišle na misel, da si s zvpilnimi območji za vsak primer zagotovijo svoje pridobljene pravice s tem, da jih izvedejo, kakor hitro bo prišla kakšna ugodna mednarodnopolitična prilika. Potemtakem je abesinska pogodba iz l. 1906, naveden sporazum pro futuro in poleg tega še zavaruvalna polica proti objestnostim kakšne tretje države, ki bi ji morda padlo na um, da bi iskala za klado v Abesiniji. Abesinski cesar je takrat pogosto odklonil, toda to dejstvo treh velesil nikakor ni motilo v mnenju, da je pogodba o polastitvi tujega blaga pravomočna.

Medtem pa so se prilike v 30 letih toliko spremenile, da boče Anglija več, kot pa z območje, ki si ga je izgovorila. Svetovna vojna ji je prinesla Sudan in nemške kolonije vse okrog Abesinije, torej je angleški interes v Abesiniji danes večji, kot je bil l. 1906. Dandanes segajo angleška območja v tisti del Abesinije, ki je bil pred 30 leti pripisan Italiji.

Baron Aloisi:

„Ne verjamem več v sporazum“

Pariz, 20. avgusta. AA. Pred odhodom iz Pariza je dal italijanski delegat baron Aloisi novinarjem intervju, v katerem je orisal italijanske cilje v vzhodni Afriki. Baron Aloisi je govoril zelo odkrito.

Konferenca treh se je končala z ugotovitvijo, da se razne teze ne dajo spraviti v sklad. Italija hoče imeti varnost v Afriki, da bo imela svobodne roke v Evropi, kjer je trdno odločena igrati svojo vlogo in voditi politiko, začeto z dogovori v Rimu in Stresi. 450.000 Abesincev je pod crojzjem, proti 200.000 Italijanom. Vidite, to je bila nevarnost. Bilo je tem važnejše, ker se je Italija celo vrsto let prizadevala, da doseže sodelovanje; to prizadevanje je šlo tja do prijateljskega dogovora, podpisanega leta 1928. Varnost v Afriki se da izvesti samo na en način: da se Abesinija popolnoma razoroži pod strogim nadzorstvom Italijanov. To nadzorstvo se mora razširiti na vso Abesinijo in na vsa področja. Stvar je popolnoma ista kakor z Marokom, Egiptom in Irakom. Čeprav uradno poročilo, izdano po končani konferenci treh, izjavlja, da se bodo dogovori nadaljevali po diplomatski poti, ne verjamem v to. Ne verujem niti v možnost, da bi prišlo do sporazuma. Res da so takšne ekspekcije drage. Toda mi bomo morali in bomo tako delali ne glede na to. Vemo samo, da vsako odlaganje izdatke poveča. 40 let nismo ničesar storili. Zdaj pa vidimo, da je vsako sodelovanje z Abesinijo nemogoče. Od leta 1894 zahtevamo sporazuma, toda Abesinija se mu izogiblje.

Pogojev Velike Britanije ne moremo sprejeti, ker se omejujejo na gospodarsko področje. Mi bi na podlagi vseh predlogov smeli vršiti samo policijsko službo na meji in dobavljati tehniške svetovalce za upravna vprašanja. Toda takšen način kontrole bi dal le zelo mršave rezultate.

Italija ne misli zapustiti Zveze narodov. Italijansko stališče do Zeneve je od nekdaj zmerom isto, toda Abesinija svoje stališče vsak čas izpreminja. Kako naj bi našli osnovo za sporazum, če je pa direktni kontakt v Parizu pokazal samo negativne rezultate? Nikjer ne vidim nikakega uspeha in nikake osnove, ki bi mogla pripeljati do sporazuma.

Znaki bližajoče se vojne

Addis Abeba, 21. avgusta. b. Italijanski državljani so pričeli zapuščati Abesinijo. V Addis Abebi ostane do konca tega tedna le še konzularno osebje. Tudi drugi inozemci se pripravljajo na odhod, ker je splošno prepričanje, da je vojna neizbežna in da bo Italija takoj v začetku sovražnosti pričela z zračnim bombardiranjem glavnega mesta.

London, 21. avg. b. Zavarovalna družba Lloyd je z večerajšnjim dnem prenehala sprejemati zavarovanja ladij v zvezi z italijansko-abesinsko vojno. Praga, 21. avg. b. Na tujakšnji borzi so se v poslednjih dneh pričele dvigati delnice vojne industrije. Škoda se je dvignil od 1155 na 1225. Kemična tovarna v Ustih nad Labo od 960 na 1020. Topilnica Poldinabud od 646 na 680.

Madrid, 21. avg. c. Zelo zanimive odredbe, ki so v zvezi s sporom med Italijo in Abesinijo, je izdalo danes špansko vojno ministristvo. Odredilo je namreč, da se mora v Andaluziji koncentrirati več polkov vojaštva, ob vsej vzhodni obali Španije pa morajo poslej stalno pluti španske vojne ladje. Tudi na otoke Balears je vlada poslala več enot španskega topništva in pehote. Tudi okoli Balearov bodo stalno plule španske vojne ladje. Španska mobilizacija ima najbrž samo ta namen, da zavaruje Angliji prost prehod skozi Sredozemsko morje, ali pa, da se pred Anglijo zavaruje, kar je pa v očigled španske finančne in politične odvisnosti od Londona zelo malo verjetno.

Ker je Italija danes zahtevala, da se pogodba iz leta 1906, izvede pošteno, ji je morala Anglija stopiti na prste in se je začela pobožno sklicevati na prvi del pogodbe, češ, da vendar ne gre, da bi Italija kršila dano prisego, ki jo je l. 1906, s svojim podpisom potrdila. Italija pa odgovarja, da se ji zdi čudno, če se Anglija danes čisto odklanja na prvi del te pogodbe, ko je iz diplomatskih protokolov in zapisnikov ter predpogajanj za pogodbo leta 1906, vendar jasno, da so bile takrat vse tri velesile, Italija, Francija in Anglija, popolnoma složne v tem, da je treba Abesinijo razdeliti in da se ni razdelila takrat le iz taktičnih ozirov. Pri takšni mentaliteti ni čudno, če je abesinska konferenca v Parizu, ki se oslanja na la cinični dokument iz leta 1906, morala propasti.

Šahovski turnir v Varšavi

Iz prejšnjih kol so bile končane nekatere prekinjene partije. Match Palestina-Italija iz prvega kola je končal 2:2; iz drugega kola Palestina-Irska 4:0; Francija-Estonska 2:2; Češkoslovaška-Madžarska 2:2; iz tretjega kola Argentinitja-Danska 3:1; Jugoslavija-Finska 2½:1½; Litva-Svica 3:1; Estonska-Latvija 2½:1½; Francija-Palestina 3:1; Anglija-Italija 3:1; Madžarska-USA 3:1 in Češkoslovaška-Svedska 2:2. V četrtem kolu so bili doseženi rezultati: Argentinitja je presenetila z zmagom nad Madžarsko 2½:1½; Svedska-USA 2½:1½; Češkoslovaška-Italija 3:0 (1); Francija-Romunija 2:2; Anglija-Irska 3½:1½; Latvija-Palestina 3:1; Estonska-Svica 3:1; Jugoslavija-Litva 2½:1½ (1); Poljska-Finska 3:1; Avstrija-Danska 2½:1½. Peti kolo je končalo: Avstrija-Argentinitja 1½:1½ (1); Finska-Danska 2:1 (1); Litva-Poljska 0:0 (4); Estonska-Jugoslavija 1:2 (1); Palestina-Svica 3½:½; Romunija-Latvija 1:2 (1); Anglija-Francija 1½:1½ (1); Češkoslovaška-Irska 2:0 (2); USA-Italija 2½:1½ (1); Madžarska-Svedska 2:2. Šesto kolo: Argentinitja-Svedska 0:2 (2); Italija-Madžarska 0:2 (2); Irska-USA 0:2 (2); Francija-Ceškoslovaška 0:0 (4); (dr. Alejin in Flore nista nastopila); Latvija-Anglija ½:1½ (2); Svica-Romunija ½:1½ (2); Jugoslavija-Palestina 2:0 (2); Poljska-Estonska 3:0 (1); Avstrija-Finska 1:1 (2); Danska-Litva ½:1½ (3). Stanje po šestem kolu je naslednje: Svedska 15 (2); Avstrija 13½ (3); Poljska 13 (5); Madžarska 13 (2); Jugoslavija 12½ (4); USA in Anglija 12½ (3); Estonska in Palestina 11½ (2); Švede: Francija, Latvija, Finska, Argentinitja, Češkoslovaška, Romunija, Litva, Danska, Italija, Svica in Irska.

Kako je plačano delavstvo

Podatki, ki jih je sestavil OUZD o gibanju delavskih mezd kažejo, da so začele delavske pluce sponadli 1934 kljub naraščanju zaposlenosti padati: proti koncu leta 1934, in v začetku tega leta se je to padanje zaustavilo. Letni diferencial povprečne zavarovane mezde se je let manjšal v septembru 1934 (-0.73), januarja 1935 je znašal še -0.35, a maja -0.22. Morda je k temu pripomoglo tudi gibanje za uvedbo zakona o minimalnih mezdah. Toda v zadnjih treh mesecih so pričele mezde zopet padati, diferencial je znašal maja -0.22, junija 0.24 in julija 0.38. Zanimiva je statistika o zavarovanih mezdah, sestavljena po stanju 30. junija 1935, ki se nanaša na 21.740 obratov s 73.900 delavci brez vajencev.

Povprečna dnevna zavarovana mezda znaša v mestu za moške Din 80.76, za ženske 20.02, skupaj 25.03 Din; na deželi 25.07 za moške, 17.46 za ženske skupaj 22.68. Skupaj 27.40 za moške, 18.94 za ženske, 24.09 skupaj. Naslednja tabela daje sliko o lokalnih dnevnih zavarovanih mezdah brez specifikacije po posameznih industrijah:

Mesta:	Število		Povp. dnev. zav. m. Din	
	obrat.	m.	z.	m. z.
Ljubljana	4.842	6.969	6.823	31.95 17.99
Maribor	2.564	6.159	5.384	20.99 22.04
Celje	997	2.324	1.583	30.35 18.01
Kranj	605	2.186	2.336	31.79 23.90
Pluj	646	741	609	24.25 15.43
Ostale mest:				
Ljubljana	1.084	3.020	1.754	30.49 20.35
Maribor	674	2.053	471	27.35 15.55
Celje	2.814	5.674	2.397	22.78 15.84
Kranj	1.546	2.985	1.424	24.80 16.81
Pluj	272	372	92	22.54 12.39
Ostale ekspoziture:				
Kamnik	575	1.875	1.054	27.65 16.78
Kočevje	583	1.216	423	23.93 15.23
Logatec	338	605	155	23.84 13.21
Novo mesto	1.689	1.765	592	21.14 14.19
Mur. Sobota	1.101	1.433	899	19.50 14.16
Slovenjgradec	819	1.908	506	21.75 14.21
Trzin	286	1.386	1.084	30.16 24.71
Vrhnika	238	523	144	22.68 14.10
Zagorje	607	1.768	1.103	28.69 20.63

Ekspoziture označene z zvezdico so že ukinjene. Mezdo statistiko vodi OUZD vendar tudi za te ekspoziture posebej.

Najvišjo zavarovano mezdo imajo moški v Ljubljani in sicer Din 31.95 dnevno, najnižjo pa v Murski Soboti, namreč Din 19.50 dnevno, katere je za eno tretjino manjša. Najvišjo zavarovano mezdo imajo ženske v Trzinu in sicer Din 24.71 dnevno, najnižjo pa v okolici Pluja, namreč Din 12.39 dnevno, katere je za eno polovico manjša. V glavnem so industrijski delavci boljše plačani kot obrtni delavci in ti zopet boljše plačani kot poljedelci delavci.

Povprečna dnevna zavarovana mezda moških in žensk skupaj je v zadnjem tromesečju, to je od 31. III. do 30. VI. 1935 v mestih narasla za

Markuzzijeva razprava

Nadaljevanje s 3. strani

Zasliševanje prič se nadaljuje

Priča Ana Markuzzi je sestra obsojenega, ki je bila leta 1925 soobtožena in obsojena radi sodelovanja pri umoru na tri leta težke ječe. V svoji izpovedi je popisala dogodek usodnega večera.

Priča Zadravec Jelena je izpovedala, da se je Kurnik tisto noč peljal mimo njene hiše. Priča Ivana Markuzzi je žena obtoženega Markuzzija. V procesu leta 1926 je s svojimi izpovedmi zelo obremenila svojega moža. Ne ve povedati, ali je mož razpisaval. Pač pa ji je nekoč grozil, da jo bo ubil in da ne bo prva. Predsednik nato prečita pričevanje priče Srol. Ane, Tomažiča Petra, nakar odvetnik predloži pismo župnika Oblaka, v katerem ta izjavlja, da Tomažičeva izpoved ne odgovarja resnici.

Kot priča se priključijo izravnalec Maks Furjan, ki je leta 1920 bil pri Sv. Benediktu in da je Tomažič splošno znan alkoholik ter versko blazen ter zato ne more biti verodostojna priča. Nato se čitajo izpovedi orožnika Feiertaga, Ane Iskra, Andreja Erjavca, Janeza Vrtnjaka, Ivana Vrabla, Rudolfa Kovarčica, ki niso povedali ničesar bistvenega.

Franc Kurnik je bil leta 1929 osumljen umora. Danes je bil zaslišan kot priča. V za-

+0.20, na deželi pa padla za Din -0.01. Od 28 industrijah skupaj izkazuje napredovanje mezd v zadnjem tromesečju v mestu in na deželi obenem samo sledeče štiri industrije: (Prva številka v oklepaju pomeni prirastek v mestu, druga pa na deželi) Kovinska industrija (+0.55, -0.49), predelovanje lesa (+0.17, +1.36), gradnja železnice, cest itd. (+0.08, +3.56), občinski obrati (+1.38, -0.87). Sledečih šest industrij pa izkazuje nazadovanje mezd v mestu in na deželi obenem: Javni promet (-1.03, -0.74), zasebni promet (-0.60, -1.01), kamenja in zemlje (-1.39, -1.39), papirna industrija (-0.59, -1.14), grafična industrija (-0.08, -2.11), hišna služnina (-0.03, -0.13). Vseh ostalih 18 industrijskih skupin pa kaže ravno obratno razvoju tendenco med mestom in deželo. Napredovanju mezd v mestih odgovarja nazadovanje mezd na deželi in obratno. To je znak, da mezdna vprašanje tri nas ni uroeno niti v pogledu vlošne mezd niti v pogledu bodočega razvoja delavskih zaslužkov.

Vprašanje naših denarnih zavodov

Guverner Narodne banke dr. Milan Radosavljevič je po svojem inspekcijskem potovanju po državi podal na seji izvršilnega odbora Narodne banke sledečo izjavo o svojem potovanju:

Gre za cel kompleks vprašanj, kaj naj Narodna banka stori, da bi se razpoložljiva sredstva denarnih zavodov plačala in da bi se na ta način čim blagodejno vplivalo na oživiljenje narodnega gospodarstva. Najprej bi morala Narodna banka odobriti zavodom, ki so pod zaščito, kredite kot oporo za plasiranje sredstev pri novem poslovanju. Drugo vprašanje je lombardiranje državnih obveznic denarnim zavodom s pomočjo tekočega računa. Potem pridejo na vrsto operacije na našem denarnem trgu, ki obstojajo v reportiranju državnih obveznic. Potem so važni klirinški čeki, ki bi jih izdajala NB, da se olajša financiranje izvozne trgovine. Končno gre za obtok srebrnega denarja z namenom krepitve in rentabilnejše uporabe sredstev denarnih zavodov v korist narodnega gospodarstva.

Dr. Radosavljevič je izjavil, da je odnesel s svojega potovanja najugodnejše vtise in da je ugotovil, kako se vrača zaupanje v denarne zavode in da se v gotovi meri vrača tudi gospodarska aktivnost. Narodna banka nadaljuje svoje delo, da potom rednega poslovanja odobruje kredite vsem gospodarjem, v tej sezoni pa daje posebno takozvano sezonska posojila izvoznikom. Istotako daje NB našim izvoznikom predloge za njihovo terjatve na nemškem in italijanskem prometnem tržišču. Z ozirom na izvozno sezono se ti predljudi dajejo v večji izmeri.

O konkretnih sklepih o vseh gori navedenih vprašanjih bo NB izdala komunikacije na seji upravnega odbora, ki bo 25. avgusta. Na tej seji se bo namreč nadaljeval razgovor o kreditiranju denarnih zavodov, ker se na zadnji seji v tem pogledu še niso storili nobeni sklepi.

četku 1934 se je nahajal v mariborski jetnišnici radi nekega delikta. Bil je skupaj z drugimi jetniki in so se pogovarjali nekoč o umoru v benediškem gozdu. Vuk Josip je povedal o tem razgovoru tole:

Bil sem zaprt s Kurnikom. Ob neki priliki nam je pripovedoval, da so Markuzzijevi po nedolžnem v ječi, da bi se bilo za njega mnogo slabše izteklo, če bi ga ne bil rešil Geček s svojim pričevanjem proti Markuzziju. Dobro da je spravi svojega brata Vinka na oni svet in s tem odstranil edino pričo.

Priča Orgolič Anton je bil zaprt s Kurnikom, ki da je nekoč posredno priznal, da je izvršil umor neznanca skupaj z bratom. Vsi v zaporu so imeli vtis, da je Kurnik morilec.

Priča Bauman Ivan je bil skupaj s Kurnikom, pa ni ničesar slišal. Pač pa pove priča Kuster Jožef, da so govorili o umoru in da ni Kurnik ničesar priznal. Dejal pa je, da so Markuzzijevi nerodni. Če bi bili plačali odvetniku dr. Gorišku dva jurja, bi bili prosti.

S tem je bilo zasliševanje prič in čitanje zapisnikov končano. Senat se je posvetoval o obrambnih predlogih, ki jih je vse zavrnili. Razprava se bo jutri ob 9 nadaljevala. Govorili bodo branilci in državni tožilci.

v Šmartnem v Rožni dolini, Vida Taufer v Stični, Franc Cuk v Radečah, Karlina Čonč v Jarenini, Marija Sedivy pri St. Pavlu pri Preboldu, Marija Setine v Šmartnem ob Paki, Miroslav Štibelj v Murski Soboti.

Z dekretom vršilec dolžnosti generalnega direktorja pri ravnanstvu državnih železnic je prestavljen Franc Zerjal, oficijal 8. skup. 6. sekcije za vzdrževanje proge Jesenje v železniški delavnici v Smederevu.

Belgrad, 21. avg. m. Napredovali so v resoru notranjega ministristva: dr. Josip Orožin, okrajni načelnik v Laškem, in Jakob Počkan, politično-upravni uradnik v Nišu iz 6. v 5. skupino; Frane Petrečič, policijski komisar pri obnebnem komisariatu na Raketu istotako iz 6. v 5. skupino; Silvan Pečenko, višji nadzornik pri upravi policije v Ljubljani, Franc Zajdel, nadzornik policijskih agentov v 8. skup. pri upravi policije v Ljubljani za višjega policijskega nadzornika v 7. skupini.

15 zasutih delavcev zastojirka po kamnu na pomoč

Pariz, 21. avg. AA. Iz Berlina poročajo, da pomagajo pri odstranjevanju materiala, ki se je odtrgal v galeriji podzemeljske železnice, tri čete berlinske garnizije in dve pionirski četi. Vse kaže, da reševalci ne bodo mogli priti do zasutih delavcev pred polnočjo, ker so operacije na terenu silno težke. Doslej vedo za 15 delavcev, ki jih je zasulo in je le malo nade, da bi jih mogli rešiti. Reševalna dela vodi šef delovne fronte g. Ley in notranji minister Frick ter upravnik berlinske policije.

Pionirji so vso noč z vsemi silami nadaljevali odkopavanje ruševin v predoru podzemeljske železnice na bulvaru »Herman-na Göringa«. Na dnu predora so našli na tehnične težkoče, ki zelo zavirajo reševalna dela. Med prebivalstvom okolinskih krajev se je ponoci raznesel glas, da je več zasutih delavcev drgnilo obupne znake življenja in trkalo po kamnu in zidu.

Zborovanje socialnih delavcev

Kongres učiteljstva za gluhe, slepe, duševno zaostale in moralno pokvarjene otroke

Naši širši javnosti je le malo poznana organizacija učiteljstva šol za defektne otroke, kateri pristevamo gluhe, slepe, duševno zaostale in slabo nadarjene otroke, kakor tudi moralno pokvarjene, oziroma moralno ogroženo mladino. Ta organizacija bo zborovala prihodnje dni v Ljubljani, kjer se vrši njen kongres od 22. do 25. avgusta.

Delo, ki ga vrši učiteljstvo šol za defektne otroke, moremo nedvomno smatrati kot eno najvažnejših panog socialnega dela, saj je nepregledne koristi ne samo za posameznika, temveč tudi za skupnost. Vzgojitelji na teh šolah in zavodih skušajo z neskončnim naporom in požrtvovalnostjo vrniti družbi bitja, ki bi ji bila le v breme in nadlogo brez njihovega prizadevanja. Gluhonemu otroku nauče govoriti in mu s tem nepopisno olajšajo odnos do soljudi in kar je poglavito: omogočijo mu dostop do delovnega mesta v življenju. Prav isti namen dosežajo učitelji slepih, ki jim z izvežbanjem in prefinjenjem ostalih čutil, kolikor se da, nadomestijo najudovitejši dar božji — vid. Ker je tem najbednejšim odvzeta možnost gledati prirodo v vsej njeni oblikovni in barvni pestrosti, jih nauče njihovi vzgojitelji v zavodu čitati po posebnih znakih, da se morejo zaposliti vsaj v svet poezije in pripovedne umetnosti in tako užiti vsaj del lepote, ki jo v polnem bogastvu lahko obsežemo polnočutni. Mnogovrstne so težave z duševno zaostalimi in moralno pokvarjenimi. Koliko je treba tu napora, da se privedejo v občestvo delovnih in delavoljnih ljudi ta nesocialna bitja, ki bi brez posebnega skrbstva in vzgoje zdrvela naravnost nasproti propasti — v zločin in prostižnjo.

Vso to budo si prizadeva olajšati in druž-

bo obvarovati pred njo učiteljstvo po šolah in zavodih za defektne otroke, katerih pomen so začeli uvidevati končno tudi pri nas, dasi še davno ne v taki meri, kakor bi bilo potrebno. Močno se že občuti pomanjkanje smotreno urejenih ustanov ter vobče materialne, a tudi moralne opore in uvidevnosti.

Brez dvoma zelo pomemben napredek v tej prevažni panogi socialnega dela pa pomenja združenje vsega učiteljstva šol za defektne otroke v skupno organizacijo, ki je bila osnovana lansko leto. Kajti nujno potrebno je, da se vse učiteljstvo, ki dela na tem polju in čigar delo se temeljito razlikuje od dela ostalega šolstva, čim tesneje poveže med seboj, ker samo z združenimi silami more uspešno delati v enotnem pravcu. Enotnost in strnjnost v delu sta nujno potrebni za dosego vsakega uspeha, bodisi pred oblastjo in pred javnostjo, kakor tudi v notranji organizaciji posameznih vzgojnih panog.

Vzajemno delo vzgojiteljev — zdravstvenih pedagogov posebno pospešuje skupno glasilo, ki izhaja v Belgradu pod naslovom »Glas nedolžnih«. List izvrstno urejuje strokovni učitelj Maslić, izvrstni članki pričajo o višini, na kateri je že sedaj ta važna pedagoška revija. Skoro vsaka številka ima tudi dobre strokovne članke v slovenščini.

Tudi program, ki si ga je postavil letošnji kongres, ki se pravkar pričanja v Ljubljani, obeta biti zanimiv in plodonosen. Aktualne teme bodo obravnavali s teoretičnega in praktičnega vidika naši priznani strokovnjaki na polju nevrologije in psihologije. O kongresu, za katerega vlada v naših pedagoških krogih mnogo zanimanja, bomo še poročali, saj so problemi, ki se bodo obravnavali, pereči in aktualni za vso javnost.

Skrivnost zločina v Benediškem gozdu se jasni

Drugi dan procesa Markuzzi — Zemljič

Brata Markuzzi in Zemljič — žrtve maščevanja? Verodostojnost glavnih obremenilnih prič prvič omajana — Liza Kovačičeva — Kdo je krivec skrivnostnega zločina?

Zemljič Mihael

Jožef Markuzzi

Ivan Markuzzi

Maribor, 21. avgusta.

Ob nezmanjšani napetosti javnosti se je danes obnovil proces proti bratoma Ivanu in Jožetu Markuzzi in Mihaelu Zemljiču nadaljeval. K današnji razpravi so bile poklicane zopet nove prič, od onih, ki so bile zaslišane že včeraj, pa je sodišče obdržalo za danes še glavne obremenilne prič. Vse dopolne je sodni senat zasliševal priče eno za drugo. Najprej one, ki so bile zaslišane že svojočasno pri porotni razpravi leta 1926, potem pa so prišle na vrsto nove, ki jih je predlagala sedaj obramba in ki so s svojimi izjavami omajale zgradbo, na kateri stoji sodba proti trem nesrečnikom. Pripovedovanja prič so v prvi vrsti omajala verodostojnost glavnih obremenilnih prič v prvem procesu kovača Gečeka, še bolj pa Lize Kovačič. Slednje so vsi brez izjeme slikali kot nevarno žensko, ki bi bila zmožna samo zaradi maščevalnosti spraviti človeka v najhujšo nesrečo. Mnoge prič so izjavile, da se je Kovačičeva po obsodbi Markuzzi in Zemljiča hvalila, kako jih je samo ona spravila noter, da se je maščevala zaradi 100 Din, ki jih je Markuzzi od nje iztožil.

Zasliševanje prič

Priča Vabič pripoveduje, da so bila drva okrog Markuzzijeve hiše tako visoko zložena, da ni mogel Geček preko sklada gledati na dvorišče.

Kraner Marija, hči Ivana Markuzzi: Prihajalo je k očetu več moških, nisem pa videla nikoli človeka v štajerski obleki. Klet je bila vedno odprta, notri smo imeli repo.

Franjo Ješovnik: Omenja, da je bil Markuzzi dober gospodar, rad je trgoval. Še psa je kupil, če mu ga je kdo ponudil. Bil pa je zelo plašljiv človek.

Priča Pen, bivši poveljnik orožniške postaje Sv. Trojica v Slov. goricah, je vodil preiskavo v času zločina: Izjavlja, da je ležal mrtel v gozdu približno dva dni in da je takrat deževalo. Govorilo se je, da je bil umorjen nek finanec Sikozek, kateremu je bil močno bližen. Tudi je letel sum na Vinka Kurnika. Priča je poizvedoval takrat pri Gečku, ki pa ni vedel o umoru ničesar povedati.

Predsednik pozove pričo Gečeka, ki vpiče Pena zanika, da bi bil po umoru pri njem poizvedoval. Govorila sta z orožnikom le na razdaljo 30 metrov.

Pen pripoveduje nadalje, da je bil tudi pri Petru Tomažiču in da mu je ta izjavil, da je govoril z Gečekom o umoru, ki je pripovedoval, kaj je videl pri Markuzzijevih.

Priča Frane Koren, delavec pri Markuzzijevih pripoveduje: Nalagali smo prašiče za Maribor. Markuzzi je bil tako pijan, da smo ga morali nesti na voz. Ves čas do Maribora je spal zadaj v kočju. Jožeta Markuzzija ni bilo zraven. Tujega človeka pri Markuzzijevih nisem videl.

Zagovornik: Ali je Geček lahko gledal preko naloženih drv na dvorišče? Priča zanika; od kapele se sploh ni videlo, kaj se na dvorišču dogaja.

Priča Amalija Lubeč: Pri prvi obravnavi je pripovedovala, da je prišel nekoč pred umorom k delavkam na njivo Ivan Markuzzi, jim prinesel južno ter rekel, da mora takoj nazaj domov, kjer ga čaka tujec in šteje denar. Takrat je točno izpovedala, da se je to zgodilo par dni pred umorom. Sedaj svojo prvo izjavo prekljuje. Bilo je

to na pomlad, ko ji je Markuzzi pripovedoval o tujcu, ki ga čaka doma.

Priča Anton Kovačič, sin glavne obremenilne priče Lize Kovačičeve: V ponedeljek po Mali gospojnici sem bil v Mariboru, kamor smo gonili živino za trgovca Fišerja. Na podlagi Vellejevih trgovskih knjig se ugotovi, da ni mogel biti v Mariboru v ponedeljek, ampak v soboto 9. avg., ko je bilo izplačanih za trgovca Fišerja 30.000 Din. »Matl mi je povedala, da je bil pri njej Zemljič ter jo vabil v Maribor; oče je srečal Markuzzi, ko so se peljali v Maribor skozi Črni les.«

Liza Kovačičeva

Na vrsto pridejo prič, ki jih je predlagala obramba, da bi ovrgla verodostojnost glavne obremenilne priče Lize Kovačič. V napeti tišini je prisluškovala vsa dvorana njihovim izjavam. Prvi je zaslišan Ivan Žižek: Liza Kovačič mu je ob neki priliki zagrozila, da bo tudi njega tako daleč spravila, kakor je spravila Talijana (Markuzzi), ki jo je tožil zaradi 100 dinarjev, pa ga je potem ovadila in pričala proti njemu. »Kakšna je Liza Kovačič, vpraša predsednik. »Sama je rekla, da gre raje trikrat krivo pričat, kakor en dan delat. Je zelo maščevalna, rada se tožari.« — »Moja pokojna priležnica Ljudmila Kavčič mi je povedala, da je slišala, kako je Liza Kovačič nagovarjala svojega sin, naj gre pričat, da bo tako zaslužil, kakor je zaslužila ona.«

Državni tožilec proti prič: »Vi ste bili v preiskavi radi suma umora Ljudmille Kavčičeve.« — Priča: »Kavčičeva se je sama obesila. Mene pa je ovadila Liza Kovačič iz maščevanja.« Kovačičeva ogorčeno zanika vse.

Priča Perko Janez: »Kovačičeva me je nagovarjala, naj grem tudi jaz za pričo, da bom nekaj zaslužil. Tega pa nisem hotel napraviti. Kovačičeva se rada toži, radi njenega krivega pričevanja je bil moj oče po nedolžnem zaprt.«

Priča Uršič Tomaž: »Moji ženi je rekla Liza Kovačičeva, da bodo Talijani pomnili do smrti, kdaj so jo tožili za 100 dinarjev. Nekaj dni nato pa so Markuzzijeve aretirali. Vem tudi, kako je grozila trgovcu Fišerju z ovadbo, ko je zahteval od nje kravo, ki jo je kupil. Rekla je, da ga bo ovadila, kakor je Talijane, češ da je govoril proti kralju. Fišer ji je nato kravo pustil.«

Uršič Marija: Potrdi, da jo je Liza Kovačič nagovarjala h krivemu pričevanju.

Koevan Frane, bivši župan v Trotkovi: Kovačičeva družina ni nič prida. Izjavlja, da Liza Kovačič ni sposobna pričati pravično in pošteno. Vsi se neprestano tožarijo. Sinovi se pretepajo. Anton je bil že obsodjen na 4 leta zaradi uboja. Občinski odbor je soglasno odklonil Kovačičevim navedeno spričevanje, za katero so prosili.

Ali je Vinko Kurnik morilec?

Priča Veronika Železnik pripoveduje: V nedeljo sem šla k maši skozi gozd in nisem videla mrljca. V ponedeljek sem šla zopet po isti poti, pa sem našla mlako krvi. Nisem si vedela razlagati, odkod ta kri. Truplo so kasneje našli 40 korakov od mesta, kjer je bila krvava mlaka.

Priča Franc Caf: Istega dne, ko so našli mrljca, sem šel skozi gozd od svoje žne, ter sem vohal mrljiški duh.

Lucija Bratuša: Bila je zaslišana že pri prvi razpravi ter je Markuzzijeve obremenjevala. Sedaj pravi, da se ničesar ne spominja.

Jožef Bratuša: Leta 1926 je prišla k nam Ivana Markuzzi. Vprašal sem jo, kaj je z opeko, ki sem jo pri njenem možu naročil. Udarila je po mizi z besedami: Pri moji duši, on ne pride nikdar več domov. Potem je prišel k meni še Geček ter mi pripovedoval, da je videl, kako so nalagali mrljca ter slišal tudi besede: »subito, subito.«

Kraner Anton: »Hodil sem na delo k Markuzziem. Vem, da so bila drva okrog dvorišča naložena na 2 m visoko ter so zastirala pogled na dvorišče. Tudi drvarnica je bila polna drv.«

Tomažič Kristina: Bila je že pred umorom leta 1920 dekla pri Kurniku Vinku. Spominja se, da je prišel najprej h Kurnikovim neki stari tujec, za njim pa je prišel še neki mlajši človek, ki je imel svetle brke, ostrizen je bil, lepo oblečen ter je nosil rjave gamaše. Baie mu je bil Kurnik nekaj dolžan. Par dni po najdbi trupla je bil Kurnik silno zmešan. V usodni noči, ko se je moral zločin dovršiti, ga ni bilo doma. Takrat je rekla Kurnikova žena: »Je pa že kaj naštimal.« Priči pokažejo spodnje hlače umorjenega. Se ne more spominjati, ali jih je prala.

Peklar Jožef: Nekega zimskega dne sem vozil les. Ker je snežilo in je bil mraz, sem stopil v gostilno na čaj. Prisoten je bil tudi Geček in Kavčič. Igrali smo karte »einundzwanzig«. Geček je začel pripovedovati o Markuzzijevi zadevi. Je obžaloval, da je prišlo do Markuzzijeve obsodbe. Izjavil mi je, da usodno noč ni videl nalagati trupla, temveč svinje. Meni je pripovedoval tudi neki Anton Klobasa, da mu je Kovačič Liza izjavila, da bo Markuzzi sprabila v luknjo, da ji ne bo treba vrniti 100 Din.

Kavčič Lenart: Je bil skupno s Peklarjem in Gečkom v gostilni in potrdi, kar je o Gečku izjavil Peklar.

Kurnik Franc: »Moj brat Vinko v dnevih umora ni bil pri meni. Nisva si bila dobro in je redko kdaj prihajal. Moj brat je bil slab človek in je bil zmožen umora. Markuzzijeva žena mi je pripove-

dovala, da je imel mož že pred poroko mnogo denarja.

Belec Simon: Ima hišo na poti od Markuzzija proti Benediškem gozdu: Izjavlja: Usodnega večera je deževalo. Mimo moje hiše bi lahko vozil proti Benediškem gozdu samo Kurnik Vinko, ne pa Markuzzi, ker njegova cesta drugam pelje. Slišal sem v noči ropot voza.

Kurnik Marija: Izjavlja, da sta iskala tiste dneve pri njih Vincenca Kurnika stari in mladi nepoznan tujec. Z možem sta hodila vsak teden v Maribor, ker se je pečal z vinsko trgovino. On je vozil, jaz sem pa zadaj »žalfala«.

Priča Valentin Šuman: »Zemljič mi je pripovedovala po zločinu, da je videla pri Kurniku dva neznanca pred zločinom. Eden je bil star, drugi mlajši. Po najdbi trupla pa je videl pri Kurnikovih krvavo plahto.«

Danko Ivan: »V Mariboru sem bil skupaj z Vinkom Kurnikom zaprt. Slišal sem, kako je ponoči v spanju fantaziral. Govoril je o umoru, da ni sam kriv, ampak tudi njegov brat. Govorilo se je v okolici, da je bil ubiti neki ruski oficir ter je imel veliko denarja.«

Zemljič Marija: »Markuzzija poznam. Kaj slabega o njih nisem slišala. Spominjam se, da sem videla pri Kurniku štajersko oblečenega možkega. Potem, ko so našli truplo v gozdu, sem pri Kurniku videla krvavo rjuho.«

Zagovornik predlaga, naj si sodišče pribavi kazenski spis o preganjanju Kurnika Vincenca glede hudodelstva tatvine, iz katerega je razvidno, da se je Vinko Kurnik v onih dneh klatil v benediški okolici ter je nosil s seboj palico, ki se je našla kasneje v hlevu Franca Kurnika. Predlaga nadalje, da se popoldne zasliši odvetnik Lašič, ki je pri prvem procesu bil branilec obtožencev, ki bo povedal zanimive stvari glede pričevanja nekaterih takratnih prič.

(Nadaljevanje na drugi strani.)

Veliko Celje Celjska mestna in okoliška občina združeni

Celje, 21. avgusta.

Danes je prejela mestna občina celjska odlok banske uprave v Ljubljani z dne 17. avgusta 1935 11 No. 16973-21, da se z ukazom kraljevih namestnikov z dne 7. avgusta 1935 na osnovi §§ 6 in 114 zakona o mestnih občinah mestni občini celjski priključi občina Celje-okolica. Po informacijah, ki smo jih dobili na merodajnem mestu, smo izvedeli, da mora obč. uprava celjske okol. občine takoj pripraviti likvidacijo občine, vendar pa bo poslovala okoliški odbor do končne likvidacije. Mestni svet celjski in občinski odbor celjske okoliške občine bosta poslovala še naprej do razrešitve in postavitve novega mestnega sveta, ki bo v smislu § 147 zakona o mestnih občinah v kratkem imenovan.

Za občino Celje-okolica veljave občinske uredbe, pravilnik in drugi predpisi, razen finančnih, ostanajo v veljavi do nadaljnjie odredbe kr. banske uprave, odnosno do njih izpremembe po novem mestnem svetu. Proračun in finančne odredbe celjske okoliške občine ostanajo v veljavi do 31. marta 1936. Občinske davščine, ki se pobirajo na ozemlju okoliške občine, ostanajo do omenjenega roka neizpremenjene. Sploh se bo vršilo gospodarstvo za ozemlje dosedanje okoliške občine do konca proračunskega leta še po dosedanjem proračunu okoliške občine. Nadalje smo tudi izvedeli, da mora nova občina takoj prirediti s sestavljanjem novega volilnega imenika.

O združitvi obeh celjskih občin se je mnogo razpravljalo in tudi pisalo. Sloven-

† Peter Magerl

Pekel pri Poljčanah, 21. avg.

Trije dolgi žalostni piski velike parne žage v Peklu pri Poljčanah so včeraj dopoldne oznanili vest, da je odšel v večnost splošno priljubljeni in spoštovani meščan, gospod Peter Magerl, industrialec, veleposesnik in graščak.

Pokojnik, ki se je rodil v Oplotnicah pri Slov. Konjicah 1. 1862, je bil navzlic svoji osebni skromnosti markantna pojava v narodnem gospodarstvu na Stajerskem. Po dovršeni ljudski šoli se je izučil čevljarstva obrti pri svojem očetu, čigar želja je bila, da prevzame sin pozneje domačijo in evetočo delavnico.

Vendar ozko okvirjene razmere v rojstnem kraju niso mogle zadovoljiti podjetnega mladega Petra. Takoj po odslužitvi vojaških

let se je Magerl postavil na lastne noge in je začel v skromnih razmerah z lesno trgovino, ki ga je že v mladih letih zanimala. Ker pa ta trgovina ni mogla zajeti vse njegove delavnosti, je Peter Magerl odšel v Bosno, kjer je bil kot obratovodja zaposlen v velikih lesnih industrijah. Njegova marljivost in velika organizatorska sposobnost sta mu kaj kmalu prinesla glas prvovrstnega strokovnjaka, pa ni čuda, da se je takrat mlada lesna industrija kneza Auersperga trudila pridobiti si tega vrliga moža za organizatorja obratov v kočevskih gozdovih.

Ze kot zrelega moža pa je Magerla začelo vleči sree nazaj v njegovo ljubljeno Stajersko. Zato je l. 1907. zapustil tujo službo. Komaj leto dni pozneje je že postavil v Peklu pri Poljčanah moderno parno žago, ki jo je s svojo marljivostjo in znanjem v kratkih letih izpopolnil in povzdignil v eno največjih industrij tega kraja.

Kot plemenit značaj, zaveden Slovenec in veren katoličan, vzoren mož in skrben oče, je pokojnik navzlic velikemu delu našel še vedno časa za interese javnega življenja in se je s svojimi bogatimi skusnjami vedno rad in požrtvovalno posvečal interesu občine in svojem ljubljenuemu kraju, zato pa je bil l. 1920 izvoljen za župana občine Pekel, katero čast in breme je nosil polnih 9 let.

Kot krono svojega, samo delu posvečenega življenja pa je pokojnik smatral v letu 1927 nakup iz tujih rok ene najlepših graščin v Sloveniji iz 17. stol., obstoječe iz gradu in veleposestva »Vitus« (Wildhaus) v Selnici pri Mariboru, ki brani premnogo zgodovinskih in umetnostnih znamenitosti. V obsežnih gozdovih tega novega posestva je pokojnik takoj zopet našel tla svoji podjetnosti. Ustvaril je tu drugo veliko parno žago, kjer se izdeluje lesna volna, ki je širom naš domovine dobro znana. Ta žaga, kakor tudi tvornica zabojev, sta velikega gospodarskega pomena za okoliško siromašno ljudstvo.

Vlegel se je k večnemu počitku mož, zaveden sin slovenske domovine, goreč katoličan, ki je s svojim delom mlajšim generacijam svetel zgled izpolnjevanja življenjskih dolžnosti.

Slava Petru Magerlu!

Ego.

Ljubljanske vesti:

Vprašanje šolskih taks

Ker se že bliža začetek šolskega leta, se že pojavljajo stiski pri davčnih uradih za potrdila o plačanih davkih. Pri tem pa so dostikrat nekateri zopet neprijetna presenečenja, katerih tani ni bilo. To se dogaja pisnim posestnikom, lastnikom novih hiš z davčnimi oblagami. Davčna uprava v Ljubljani jim ne izstavlja potrdil o tem, koliko so faktično plačali davkov, ampak jim izstavlja potrdila po tem, koliko bi se predpisalo ob normalni davčni stopnji, t. j. po stopnji za stare hiše. Nasprotno pa zakon jasno pravi, da se samo pri onih, ki so davka prosti, računa idečna odmera, kolikor bi pač plačali, če ne bi bili davka prosti. Oni hišni posestniki, ki so obdavčeni po nižji stopnji, niso davka prosti in je zato razumljivo, da bi se jim morala izdajati potrdila samo o

tem, koliko faktično plačajo davka, ne pa, koliko bi znašala idečna odmera. Mislimo, da take prakse ne izvajajo nikjer drugje kot pri nas, pa nastajajo z njo veliko stroški ljudem, ki gredo v stotine dinarjev. Umestno bi bilo, da bi finančno ravnanje v Ljubljani izdalo nalog, da se tako pogrešno tolmačenje zakonov takoj odpravi, ker vzbuja pri interesiranih negotovanje in jim povzroča nepotrebne stroške. Čemu zviševati bremena s takim tolmačenjem, ko gre vendar vsa tendenca naše gospodarske politike za tem, da se olajša prebivalstvu pretežno breme, ki ni več znosno. S takimi razlagami se na drug način izvaja povečanje obremenitve in bi jih bilo potrebno ukiniti, odnosno dati navodila davčnim oblastem za pravilno tolmačenje zakonskih predpisov.

Pri zaprtju, motnjah v prebavi

vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec

naravne FRANZ JOSEF grenčice.

Registrirano od Min. soc. pol. in nar. zdr. S. br. 15.485 od 23. V. 1935.

Amaterski šahovski turnir

V torek zvečer je pri nadaljevanju turnirja končala partija Preinfalk-Matvejev iz drugega kola remis. Šiška se je proti C. Vidmarju krčevito branil, čeprav je imel dva pešca manj. Ko pa je slednji izgubil še tretjega, je le moral odnehati. Partija Sikošek-M. Vidmar iz prvega kola je bila še enkrat prekinjena. Vidmar je igral končnico precej površno in se bo najbrže moral zadovoljiti z remijem. V četrtem kolu je partija med Sikoškom in Matvejevom po obojestranski previdni igri končala remis. Preinfalk si je v partiji z M. Vidmarjem ustvaril v otvoritvi lepe šanse za končnico, katere je pa potem z nepričakovano slabim nadaljevanjem zapravil in partijo še celo izgubil. Šiška se je zelo dobro branil proti ing. Preku in bo Preku pri nadaljevanju zelo težko dosegel zmago. Izredno dobro je igral v četrtem kolu C. Vidmar proti Saviču, osvojil je pešca in ima lepe izgleda za zmago. Danes se bodo doigravale prekinjene partije, peto kolo se bo pa vršilo v petek. — Stanje po IV. kolu: M. Vidmar 11 (2), ing. Prek 11 (1), Preinfalk 11, Matvejev 10 in pol (1), Sikošek 8 in pol (2), Savič 8 (2), C. Vidmar 7 in pol (2) in Šiška 6 (2).

Mrtvaško vežo bodo gradili

Ze vsa leta po vojni se je reševalo vprašanje zgradbe velike in moderne mrtvaške veže na pokopališču pri Sv. Križu. Reševala so se najprej razna pravna in upravna vprašanja, nato so se začeli izdelovati načrti za vežo. Tudi ti so bili naposled odobreni. Gradnja mrtvaške veže je postala od leta do leta bolj pereča, kajti za Ljubljano je ta prepotrebna, prvič, da se odpravijo dolgi pogrebni sprejedi od enega konca mesta tja na pokopališče, in drugič, da se ugodni zahtevam po moderni prostoturi, kjer bo omogočeno razteženje trupel ob priliki raznih sodnih komisij, kajti stara mrtvašnica pri Sv. Krištofu je vse kaj drugega, kakor prostor, ki naj bi odgovarjal vsem zahtevam sodne medicine. Nekaj časa je vprašanje mrtvaške veže viselo na mrtvi točki, zadnji čas pa je postalo znova aktualnejše in se bližajo končni rešitvi tega vprašanja. Stroški za to zgradbo so proračunani na približno 1.400.000 dinarjev. Dela za zgradbo bodo v kratkem definitivno oddana. Sedaj je treba rešiti še finančno stran tega vprašanja, in mestni finančni odbor bo na eni prihodnjih sej sklepal, kako najti kritje za zgradbo mrtvaške veže. Pričakovati je, da bo tudi to vprašanje povoljno rešeno in da se prične prva dela že to jesen, najpozneje pa prihodnjega pomladi. Za gradnjo veže se interesira več stavbnih podjetij, od katerih prihaja v poštev eno s svojo prav ugodno ponudbo.

○ Sv. maša zadružnica po pok. gosp. Avg. Suliču, uradniku mestnega gradbenega urada, bo v petek, dne 23. t. m. ob pol 7 v cerkvi sv. Kristofa.

○ Akademski pevski zbor na kongresu Jadranske straže. Na kongresu Jadranske straže, ki se bo vršil v dneh od 5.—9. sept., bo nastopil tudi Akademski pevski zbor. APZ, ki si je v kratki dobi svojega razvoja pridobil med vsemi našimi

zbori nedeljen sloves in priznanje najširših krogov, ki je ponesel našo pesem s parnikom »Kraljico Marijo« v solunsko Afriko med najodličnejšo publiko, bo gotovo tudi o priliki kongresa velika privlačnost. O programu, za to priliko posebej izbranim, bomo še poročali.

○ Drž. II. deska meščanska šola v Ljubljani. Vpisovanje bo 1. septembra od 9.—12. dopoldne in 2. in 3. sept. pa od 8.—12. in od 15.—18. Za vpis je potrebno zadnje šolsko spričevalo, rojstni list in potrdilo o davčni obveznosti. Popravni izpiti bodo 30. in 31. avg. po navrtu, ki je nabit na tabli v šolski veži. Vpisovanje in popravni izpiti se vrše v Beethovnovi ulici 7.

○ Prva zasebna enoletna trgovska šola, znana »Christofov zavod«, Domobranska cesta 15 — vpisuje. Čitajte zadaj mali oglasnik!

○ Stanovanja za velesojem in kongres Jadranske straže se bodo rabila za čas od 5. do 15. septembra. Naprošajo se vsi, ki bi mogli odstopiti sobe za prenočišča, da to javijo stanovanjskemu odseku velesojem, oziroma Jadranske straže, ki uradujejo do 4. septembra 1935 od 8. do 14. ure na mestnem poglavarstvu (Mestni trg 27-III) od 4. septembra naprej pa na glavnem kolodvoru zraven pomožne blagajne pri normalnem glavnem izhodu (uradna ure od pol 8 zjutraj do 22. ure). Telefonska številca: 2720.

○ Kolesarska stojala in pasanti. Po mestu se je deloma razpasla razvada, da nekateri trgovci odnoso večje pisarne postavljajo na hodnikih posebna stojala za kolesa in to brez vednosti in dovoljenja mestnega magistrata. Ta dovoljuje taka stojala le proti plačilu 100 Din letno za uporabo dotičnega prostora in to samo tam, kjer ni ovirana pasaja, drugače pa odločno zabranjuje postavitev takih stojal na mestih, kjer je oviran promet. Mestni magistrat se je sedaj odločil, da bo ukazal vsem lastnikom stojal njih odstranitev in jim bo le dovolil, če bodo prometne prilike to dopuščale.

○ Škoda po toči na Barju. Posebna komisija mestne občine je pregledala škodo, ki jo je napravil zadnji naliv s točo, ki je zlasti mnogo škodo napravila po Galjevi in na bližnjem Barju. Najhuje so bili prizadeti posestniki ob Jurčkovem potu tja do Peruzzijske ceste in ob Kneževem stradanu. Ponekod je toča napravila do 100% škodo, zlasti je uničila koruzo in stročji fižol, drugod pa do 80%, najmanj pa do 50%. Silen vihar je podrl mnogo sadnih dreves, tako okoli 20. Tudi na Golovcu samem je podrl 2 veliki smreki.

○ Velik dovoz sadja. Sezona za sadje se šele sedaj polagoma razvija. Včeraj je bil prazen dovoz raznega sadja iz Smedereva in Novega Sada so pripeljali do 5000 kg grozdja, ki je bilo na debele 5 do 6 Dan kg. Na trg so dalje pripeljali do 1500 kg stajerskih lepih jabolk po 2,50 do 3 Din kg. Stajerskih hrušk ni bilo, ker je trg drugače dobro založen z njimi. Bosanske hruške do 2000 kg so bile po 3 Din kg na debele, Bosanske slive, pripeljali so jih 5000 kg, so bile po 4 Din na debele. Izvoz sadja v druge države je zadnji čas postal živahnejši.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za gospe, žene in matere v Lichtenovnem zavodu v Ljubljani bodo od 25. do 29. avgusta. Začetek 25. avgusta ob 6 zvečer, sklep 29. avgusta zjutraj. Udeležbo se jih lahko tudi one, katere bi ne morale stanovati v zavodu, iskreno vabljeno. Priidite, da se v tihih dneh odpočijete in si nabereite novih moči za vaš težen poklic.

Kulturni obzorik

P. Bošković: Relatio artis ad moralitatem

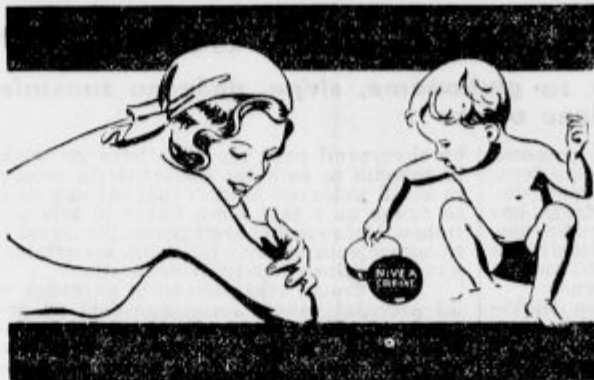
Ginezn, 1935, str. 15.
Na mednarodnem tomištem kongresu v Poznanju l. 1934 je imel hrvatski neotomist p. dr. Hiacint Bošković O. P., urednik zagrebške revije »Duhovni životi« predavanje v klasični latinščini o »Razmerju umetnosti do morales«. Predavatelj izhaja iz filozofije sv. Tomaža ter njegovega pojmovanja lepote, ki je vedno tudi dobra, kajti »kar je lepo, mora biti istočasno tudi dobro in pravno.« Dejstvo pa je tudi nasprotno, da imamo polno lepih skladb, čeprav ne predstavljajo dobrih ali pravih stvari. Nimamo samo v antični književnosti dela, ki niso samo s krščanskega stališča oporečna, ampak tudi po prirodni morali, temveč imamo tudi še predvsem v sedanjem času lasevine in slabe stvari, ki jih nikakor ne moremo pritevati med dobre same po sebi, pa vendar moremo govoriti o njih kot o delih umetnosti v najvišji meri. Zato pravi p. Bošković: »Če bi hoteli z našega pravega stališča ocenjevati umetnine, tedaj bi morali vreči iz modernih galerij in knjižnic veliko del, ki imajo največjo umetniško vrednost. Nasprotno pa so dela dobrih umetnikov, ki predstavljajo lepe predmete, tako v umetnostnem oziru slaba. Predavatelj zato loči v vsakem delu dve sili, eno, ki tvori delo (factus), in drugo, ki določa njegovo uporabo (usus). Umetnost gleda samo na način oblikovanja dela, ne pa na njegovo dobro, in če delo odgovarja vsem pravilom umetnosti, je umetnina in zato lepa. Umetnost ima svoja pravila, različna od pravil pravosti.

Če pa je umetnost pravna, je radi drugih elementov.

P. Bošković analizira namreč nato umetniško ustvarjanje, ki ima svoje lastne zakone. Umetnik namreč ne ustvarja dobrih in slabih stvari, temveč jih samo predstavlja. Predmet umetnosti je torej samo predstavljanje stvari. Takole strne to svojo misel: »Umetnost je delo povsem različno od pravosti in ima svoj lastni predmet. Tako se ji mora pustiti popolna avtonomija, s katero gleda na svoj predmet, ne ozirajoč se na moralne principe. Umetnik gleda samo na postajočee delo, da odgovarja svojemu početju, zamisli. Umetnost je torej moralno indifferenčna.«

Umetnost, abstraktno vzeta, ni vezana na moralnost. V toliko imajo prav oni, ki glasijo geslo »L'art pour l'art«, vendar pa pozabljajo, da umetnost nikdar ne nastopa v tej abstraktni obliki. Zato ima svoje socialne naloge. Vsaka umetnina namreč vpliva na svoj način na družbo, jo dviga ali pa ruši, tudi pravno. Vezan na pravnost pa je umetnik še posebej kot človek. Če umetnik globoko pojmuje svoj predmet in ga vsega poveže s svojo dušo, da postane del njegovega intimnega življenja, tedaj umetnik ne bo imel strahu, da ne bi po svojem človeškem bistvu težil k zadnjemu cilju vseh ustvarjenih bitij, k blaženosti. Z Maritainom zaključuje p. Bošković: »Ljubi in stori kar hočeš!«

V resumeju povdari predavatelj še enkrat, da sta umetnostna lepota in pravna dvojca, da je eno lepota umetnine in drugo lepota dobrega človeka. Prvina pravnost v umetnini je posledica povezanosti umetnosti s človekom, ki »kot človek« mora težiti po zadnjem cilju vsega življenja, po redu v Bogu; dalje je pravnost posledica socialnega pogoja človeštva in lepote dela, ker človeku

NIVEA
na zrak
in solnce!

Mariborski vrtnarji in Bolgari

V torek se je vršila pred okrajnim sodiščem v Mariboru zanimiva razprava proti mariborskim vrtnarjem, ki so bili obtoženi, da so dne 1. junija prišli na mariborski Glavni trg ter so neopazno sporazumno podrli na lla več stojnic, polnih razne zelenjave. To zelenjavo so pripeljali iz Čakovca in Varaždina na mariborski trg bolgarski vrtnarji. S tem so napravili po prijavi bolgarskih vrtnarjev škode za 3000 Din. Kot izvedenci so bili poklicani vrtnarji Jemec, Požar in Žnuderl. Vrtnarje je zagovarjal dr. J. Leskovar. V zagovoru so vrtnarji priznali dejanja, radi katerega so bili obtoženi, vendar pa so bili do tega prisiljeni v skrajni sili. Vsled nastopa Bolgarov na mariborskem trgu so njih dohodki tako padli, da niso mogli kriti več niti faktičnih stroškov za pridelovanje zelenjave. Mariborski vrtnarji morajo plačevati visoke pridobinske davke, visoko vodarino in plačujejo tudi delavce dražje, kakor pa bolgarski vrtnarji iz Čakovca in Varaždina. Ti ne plačujejo pridobinskega davka, svoja polja imajo ob Dravi, domači delavci pa ne najemajo. Organizirani so bolgarski vrtnarji v veliki delniški družbi s sedežem v Sofiji. Na običnem zboru v Sofiji se porazdelje delnice med voditelje raznih ekspozitur v inozemstvu in med delavce na teh ekspoziturah. Krajevni občni zbori takih ekspozitur (ena je v Varaždinu) se vršijo 25. oktobra vsakega leta in takrat se porazdelijo dobiček po razmerju delnic med delničarje. Po običnem zboru zapustijo nato Bolgari razen 1 do 2 oseb našo državo. Razen tega nakupujejo bolgarski vrtnarji od varaždinskih kmetov sočivje po zelo nizkih cenah, paradižnike pa

dobivajo tudi iz Novega Sada in iz Zagreba. Na ta način je res bolgarskim vrtnarjem začetkom uspelo, da so prodajali na mariborskem trgu ceneje, kakor pa domači vrtnarji, toda samo toliko časa, da so privabili nakupovalce. Domači vrtnarji radi tega niso mogli prodati svojega blaga, pritožili so se na mestno občino, niso pa dobili odgovora in so zato poizkusili z javno demonstracijo obrniti pozornost na vprašanje obstoja mariborskih vrtnarjev. Niso imeli namena poškodovati tujo lastnino. — Izvedenec Konrad Žnuderl je navajal, da občine Čakovec, Varaždin in Zagreb ne dovoljujejo vrtnarjem in sadijarjem iz Slovenije prodajati pridelkov na teh trgih. — Po razpravi so bili obsojeni vrtnarji Bonč, Grubar, Plečko, Kranjc, Valner in Lorbek na globo 180 Din pogojno za 2 leti, vrtnar Mandl je bil obsojen na globo 120 Din pogojno za 2 leti, vrtnarji Čelofiga, Tajhman in Črček pa so bili oproščeni. Bolgarski vrtnarji so bili zavrnjeni radi povračila škode na civilno pravno pot.

Ze enkrat smo povedali, da je naše mnenje sledeče: mestna občina mora skrbeti, da pridejo pri prodaji v prvi vrsti vpoštev vrtnarji v mestnem okolju, nato kmetje iz bližnje in daljne okolice. Gotovo je namreč, da bolgarski vrtnarji ne krijejo svojih potrebščin v Mariboru, pa je zato dolžnost občine, da daje možnost prodaje najprej onim pridelovalcem zelenjave, ki izkupljen denar spet pustijo v mestu. Mora pa na drugi strani tudi skrbeti mestna občina, da se cene vrtnarskim pridelkom primerne, da se ne ustvarja umetno nasprotje enega stanu proti drugemu.

○ Smrtna kosa. Včeraj je umrl v starosti 54 let davčni inspektor Franc Gril, pri davčni upravi Maribor okolica in bivši šef davčne uprave v Slovenski Bistrici. Pogreb bo jutri, v petek ob 16 uri na pokopisknem pokopališču.

○ Poročila sta se znani mariborski zdravnik dr. Bogo Kreuziger in zasebnica Marija Babič. Novoporočencema obilo sreče.

○ Bencinska črpalka na Kralja Petra trgu je vendar dovoljena. Kljub prepovedi občine je banska uprava dovolila, da se črpalka lahko zgradi. Novi pravilnik o bencinskih črpalkah, ki ga je mestni upravni odbor sprejel in ki določa, da ne smejo biti črpalke bliže ko 1300 m ena od druge, je s tem odlokom banske uprave zavrnjen.

○ Zdravnik dr. Rudolf Lovrec zopet ordinira!

○ Pogreb pokojnega medicina Ivana Nezmeskala bo danes popoldne ob 15 iz mrtvašnice mestnega pokopališča na franciskansko pokopališče na Pobrežju.

○ Potrebna so še nova popravila. Ko so začeli popravljati cerkev na Kalvariji, se je pokazalo, da bo potrebna še nova streha na zvoniku, ker je dosedanja čisto preperela. Blaga srca se prosijo za nadaljnje blagotne prispevke, ki se sprejemajo v pisarni stolnega župnišča.

○ Državno prvenstvo v rokoborbi. Agilni SSK Maraton pripravila za nedeljo zopet velik sporni dogodek. V nedeljo se vrši tekmovanje za državno prvenstvo v rokoborbi poedincev. Prireditelj bo zvečer na verandi pivovarne Union. Prijavili so se najboljši atleti-rokoborci iz 16 klubov iz vse države.

○ Hlače z dvema jurjema odnesla Drava. V Rušah sta vestala po Dravi neki dijak in učitelj meščanske šole iz Gospiča. Ker nista bila izvežbana veslača, je zaneslo čoln proti skalovju in vrtincem v sredini reke. V strahu za življenje sta oba preje poskakala v vodo ter se po trudopolnem plavanju rešila na obrežje. Djak je planil v vodo kar oblečen, učitelj pa si je v čolnu še preje sklekl spornice hlače. V naglici pa jih ni vrge v čoln, ampak v reko, ki je oblačilo naglo odnesla naprej. Usodno je bilo, da se je nahajala v hlačah tudi učiteljeva denarnica z vso njegovo gotovino — nad 2000 Din, ki so sedaj izgubljeni. Čoln so rešili

iz reke mariborski sporniki, ki so priveslali po Dravi na svojih spornih čolnčkih.

○ Obmejni promet v juliju. V preteklem mesecu je prišlo v našo državo preko Maribora 14.874 oseb, od tega 2282 Jugoslovanov, 6075 Čehoslovakov, 5424 Avstrijcev, 275 Nemcev, 140 Italijanov. Istočasno je odpotovalo iz države 11.895 oseb, od tega 3721 Jugoslovanov, 7030 Čehov, 3955 Avstrijcev itd. V juliju so prvič Čehoslovaki presegli Avstrijce, kar je posledica obmejne zapore.

Ptuj

Prodaja sadja in grozdja. Mestni magistrat opozarja prebivalstvo, da se mora vsak prodajalec grozdja in sadja na zahtevo tržnih organov ali policije izkazati z uradnim potrdilom pristojne občine, da je prodajalec posestnik vinograda ali sadonosnika in tako upravičen prodajati grozdje ali sadje lastnega pridelka. Na potrdilu mora biti natančno navedena vrsta in količina sadja, oziroma grozdja in kraj, kjer je pridelano. Potrdilo velja le teden dni od dnova izdaje. — Lastnikom vinogradov in sadonosnikov ni dovoljeno najemati tuje ljudi, da bi za nje prodajali sadje ali grozdje na ptujskem trgu. — Tudi se opozarja prodajalec sadja, da je prepovedano prodajati nagno in odnosno plenu sadje. Ne zrelo sadje se sme prodajati samo z označbo »Sadje za vkuhanje«. — Proti osebam, ki se ne bodo mogle izkazati s predpisanimi potrdili, ali ki bodo prodajale nagno sadje, se bo kazensko postopalo, vrhu tega pa se jim bo oспорeno sadje zaplenilo.

Iz sodne službe. Predstojnik okrajnega sodišča v Ptuj, sodni svetnik g. dr. Poznik, je nastopil svoj redni dopust. Zastopa ga sodnik g. dr. Muha. Uradne ure na okrajnem sodišču so od 15. t. m. naprej od 8.—12. in 15.—18.

Poroča. V cerkvi sv. Petra in Pavla sta se poročila Friderik Pirš, trgovski sodnik, in Stefanija Kepnik, šivilja, oba iz Ptuja. Bilo srečno!

Smrtna kosa. V Ptuj je umrl Viktor Pessler, gostilničar in posestnik, v starosti 43 let. Blag mu spomin!

more ugajati le to, kar je samo za sebe dobro in pravno. Med pravnostjo in umetnostjo ni nasprotja.

Dobro bi bilo, če bi predavanje izšlo v kakih naših revijah v celotnem prevodu. — td.

Milojković: Zbirke propisa

o verskoj nastavi i verskim dužnostima u narodnim, građanskim, srednjim i stručnim školama. Beograd, (Balkanska trg), št. 210. — Cena 25 Din.

Pisec, tajnik ministarstva prosvete, je v tej priročni knjižici zbral vse odlomke iz posameznih zakonov o nar. solah, srednjih in meščanskih solah, učiteljskih, učbenikih in verskem pouku, v kolikor se nanašajo na verski pouk. Med uredbami bo za nas najvažnejše ono o praznovanju praznikov in o izvrševanju odredb o verskem pouku. Pravila o izvrševanju verskih dolžnosti učencev srednjih in strokovnih sol v položaju srednje šole in učencev osnovne šole pa so važna zlasti radi tega, ker nismo o njih, razen kratek beležke v dnevnem časopisu, izvedeli ničesar. Zlasti Zadnja pravila o izvrševanju verskih dolžnosti učencev narodnih sol (O. n. br. 37803 z dne 10. junija 1935) so naletela v nekaterih krogih na precejšen odpor, vendar pa upamo, da ne bo škodovalo nikomur, ne učencem, če bodo to, kar v soli spoznavajo kot svojo versko dolžnost, izvrševali tudi v življenju; prav tako pa tudi ne učiteljsstvu, če bo dajalo učencem v izvrševanju verskih dolžnosti dober zgled in si na ta način marsikod zopet med ljudstvom pridobilo ugled, katerega si je z izogibanjem in zametavanjem vsega, kar je bilo versko, zapravilo. Za nas katoličane je važna nadalje: Pravila o polaganju veroučiteljskih izpitov iz t. l. programi za verski pouk na vseh vrstah sol, marsikaj zanimivega in važnega pa bomo našli tudi med posameznimi rešitvami, katera so dodana na koncu. Z ozirom na to, da je lansko leto izšla knjižica dr. Jurčiča: Vjeronauk i verske dužnosti djaka, moremo ugotoviti, da je ta knjižica praktičnejša po

vsebini, ker vsebuje mnoge pravilnike, ki jih ona nima, pomanjkljivosti pa so v pomanjkanju stvarnega kazala in v sklicevanju na konkordate, katerega točke glede verskega pouka, pa sploh še niso znane, vrh tega je knjižica tiskana deloma v cirilici, deloma v latinici. Sicer pa je knjižica za vse vero- učitelje zelo praktična in jo priporočamo.

Slovenica med Madžari. Na tem mestu je bilo že omenjeno, da izhaja v bližnjem madžarskem Szombathelyju dvomesečnik »Vasi szemle« — Folia Savariensis, ki ga urejuje naš rojak dr. Avgust Pavel. Tudi zadnja (4.) številka prinaša kar štiri prispevke, ki se tičejo slovenske kulture. Imenovana revija goji namreč »podonavke kulturne interese v najširšem smislu«. Vse beležke je prispeval dr. A. Pavel. V prvem »Tabor taboščar« pripominja k članku peštanskega slavista J. Meliča o izvornu besede »duna« in »stakas«, taboriščar pa pomeni dunarja. Ze v prejšnjih številkah revije je poročal isti avtor o Stetelovih člankih o prekmurskem cerkvenem slikarstvu. Sedaj poroča obširno v 5 in 6. zvezku Monumenta artis slovenicae s članki o slikarju Akvili in vsem prekmurskem slikarstvu. Zanimive so Stetelove ugotovitve prav radi tega, ker popravljajo nekatere trditve madžarskih umetnostnih zgodovinarjev o tem predmetu. — Sledi zelo laskavo poročilo o zborniku »Slovenska krajina«, o katerem pravi, da je »sijajno opremljena in lepo ilustri-rana knjiga«. — Zanimiva je tudi Pavlova ocena knjige o Monostru in njega okolici, kjer pravi: »Sosednji hienci (Nemci) in Slovenci ne bi smeli opraviti v 30 vrticah. In kdo in kje imenuje Slovence »vinde« ali »vendslave«? — Med madžarskimi prispevki je dr. Pavel zastopan še s tremi ocenami lepestovnega in narodopisnega značaja ter z zapisi o živalskih in rastlinskih imen iz železne županije. — Folia Savariensis so s svojim obsegom, z bogato vsebino in s požrtvovalnostjo ter agilnostjo izdajateljev lahko lep vzgled našim znanstvenim ustanovam.

V. N.

Velik požar na Dravskem polju

Imetje šestih posestnikov uničeno

V torek 20. t. m. okrog 22 se je nenadoma zasytilo nebo nad vasjo Jablane pri Cirkovcih. Pri posestniku Ivanu Pečniku je izbruhnil požar, ki se je radi vetra z bliskovito naglico razširil na sosedna gospodarska poslopja posestnikov Agate Pišek, Stefana Doberska, Blaža Druskičiča, Josipa Brandšteterja in Jurija Franceša, tako da je bilo v hipu 6 domačij v plamenu. Na kraj požara so prihiteli gasilci iz Cirkovcev, Škol, Mihovcev, Studencev pri Mariboru, Slovenske Bistrice, Ptuj in Hladine. Skupnim naporom se je vrlim gasilcem po 5-urnem delu posrečilo ogenj lokalizirati in rešiti stanovanjska poslopja inmenovanih posestnikov. Vse ostalo je zgorelo do tal z vsemi pol-

skimi pridelki in gospodarskim orodjem. Živino so le z veliko muko rešili. Posestnik Brandšteter je letos že enkrat pogorel in svoje gospodarsko poslopje toliko dogradil, da je zasilno v njem stanoval. Sedaj pa mu je zgorelo tudi to s pohištvom vred in 6000 Din gotovine, katero je imel še od zavarovalnice. Brandšteter je vsled te nesreče postal popoln berač. Nastala škoda se ceni nad 300.000 Din in je krita le deloma z zavarovalnico. Orožniki iz Cirkovcev, ki so prihiteli na kraj požara, so imeli mnogo posla, da vzdržijo red in da ugotovijo vzrok požara. Ljudska govorica je, da je požar bil zasnet od hudobne roke.

Izpit bodo 27. avgusta ob 8. dopoldne. — Vpisovanje lanskih učencev v II. do VIII. razred bo 3. septembra dopoldne v lanskih učilnicah. Vpisovanje učencev v I. razred bo v ravnateljevi pisarni 2. septembra za začetne ške A—N, 3. sept. za ške O—Z. Učenci z drugih zavodov se bodo vpisovali v ravnateljevi pisarni 4. septembra od 9 do 12.

— Zdravniška zbornica sklicuje za v petek, 23. t. m., ob 19 v hotelu Štrukelj sestanek davčno obvezanih članov, na katerem se bodo izvolili zastopniki in namestniki za davčni odbor. Udeležba važna. — Odbor.

Samo 25 par za kg so Pekatete v novih paketih dražje od blaga ki ga odprtega v zabojih prodajamo. Gospodinje, koristno in higienično je, če kupujete makarone, spagete in tušne zakuhe v paketih. Pazite na napis »PEKATETE«.

— Jugoslovansko Itiziološko društvo bo priredilo svoj redni letni občni zbor dne 1. oktobra 1935 v Belgradu, za časa kongresa Jugoslovanskega zdravniškega društva. Podroben dnevni red bo naknadno objavljen. Eventualne želje ali predloge za občni zbor naj dostavijo društveni člani — po čl. 16 društvenih pravil — upravnemu odboru (predsedniku prof. dr. Vi. Čepulicu, Zagreb, Kačičeva 15 a ali tajniku dr. A. Nemanicu, Zagreb, Senoia 1) najkasneje 30 dni pred letnim občnim zborom, t. j. do 1. septembra 1935.

— Službeni list kr. banske uprave dravske banovine prinaša v svojem 67. kosu z dne 21. avgusta navodila za izvrševanje zakona o proračunskih dvanajstih za leto 1935-36 ter v naknadnih in izrednih kreditih za proračunskih dvanajstih za leto 1935-36 in uredbno o predpisu in vplačilu prispevkov v gasilski sklad, o nadzoru nad vplačili in o upravljanju gasilskega sklada.

— Motaje v žlezu in črevesu. Žčipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoznost, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Frazz Joseflove grenčice«.

— Pod Malo planino je v enem tednu dvakrat gorelo. Obakrat so ljudje mislili, da gre za požar v večjem obsegu, ker je bil ožen viden daleč po okraju. Prvič je gorelo o polnoči v Zavrhu med Kalisi in Malo planino. Brezposelni prenočevalci so najbrž zažgali po neprevidnem naključju seno nad hlevom. Seveda je plamen takoj objel staro leseno poslopje in ga uničil do tal. Pogorelo je okrog 2000 kg seno in nekaj orodja. Rešiti niso mogli ničesar, ker je trajalo precej časa, predno so prihiteli prvi ljudje do oddaljene kmetije. Drugi požar pa je bil skoro na Mali planini. Pogorela je velika pastirska koč, v kateri je opoldne pastir pozabil pogasiti ogenj na ognjišču.

— Posebni vlak na Danajski velesejem od 5. do 10. septembra 1935. Vožnja Ljubljana—Dunaj in obratno stane 280 Din v III. razr., 380 v II. razr. Od Ljubljane do Zidanega mosta je polovična vožnja. Za nabavo potnega lista ni potrebno potrdilo o plačilih davkih. Prijave in informacije pri »Putniku«, Ljubljana.

— Avtobusni izlet v Logarsko dolino bo v nedeljo, 25. avgusta za 95 Din. Prijave pri »Putniku«.

— Posvetovalnica za pranje finih oblačil je ustanovila tvrdka Schicht na Mesnem trgu št. 23, nasproti rotovža. V tej posvetovalnici, ki je neka vrsta poslovalnice za nego finih svilenih in volnenih stvari, dobi vsakdo potrebno navodilo, kako se z njimi ravna. Ako ima katera gospodinja kakšno oblačilo iz svile ali volne, pa ne ve, kako bi isto oprala, jo lahko prinese v posvetovalnico, kjer jo bo pod strokovnim nadzorstvom zastonj oprala in zlikala.

— Boštanj ob Savi. Lani ustanovljeno Živino-rejsko selekcijsko društvo priredi v sredo, dne 21. avgusta ob 9 dop. premovanje dolenske sivo-rjave goved. Premovanje obeta biti zelo zanimivo. Vsi, ki se za premovanje zanimajo, vljudno vabljeno.

— Enoletni trgovski tečaj v Ljubljani. Kongresni trg 2. II nadstropje (Trgovski učni zavod), je dosegel v preteklih letih pri svojih učencih najboljši uspeh. Zavod razpolaga z najmodnejšimi progra-

mom, ki ga izvajajo samo prvostopne moči. — Istotam se vrše razni večerni, jezikovni, stroje-pisni, stenografski in drugi specialni tečaji. Zavod daje ustmeno ali pisмено vsa pojasnila brezplačno. — Priporočamo!

— Mornarji dobili denar z Nizozemskega. Pred časom je bil na Nizozemskem zarubljen jugoslovanski parnik »Gjuro Milosivec«. — Družba, katere last je bil ta parnik, je ostala dolžna plače mornarjem za več mesecev. To dni je bil poslan z Nizozemskega po angleškem konzulatu v Splitu ček za 1300 holandskih goldinarjev ali v našem denarju 38.000 dinarjev. Ček je prejela Delavska zbornica v Splitu z naročilom, naj iz tega čeka izplača prizadetim mornarjem del plače.

Automobilisti - motociklisti!

Dnevno beremo o nezgadah z avtomobili, motocikli in tovornimi vozili. Vzrok teh tako pogostih nesreč so največkrat nevedski vozniki. Knjiga »Šofer samovozač«, katero je spisal inž. Josip Štolfa, obsega vsa pojasnila glede konstrukcije, delovanja in stire avtomobila, kakor tudi slovar tehničnih izrazov. Opremljena je z mnogimi slikami. Ta temeljita knjiga, ki išče sebi enake v vsaj strokovni literaturi te vrste, je neobhodno potrebna vsakemu šoferju, tako samovozaču in lastniku avtomobila. Cena v celo platno vezani knjigi je 140 Din in se dobi v Jugoslovanski knjižarni v Ljubljani.

Celje

— Umrli je včeraj popoldne ob pol 2 v visoki starosti 86 let bivši trgovec in čevljarjski mojster g. Stefan Strašek. Cankarjeva c. 4. Zapušča vdovo, sina ter hčerko. Pokojniku naj sveti večna luč!

— Trgovska strokovna nadaljevalna šola v Celju. Vpisovanje za šolsko leto 1935-36 bo od 28. do 30. avgusta, vsakokrat od 18 do 20 (6 do 8 popoldne) v prostorih drž. dvorazredne trgovske šole. K vpisu je prinesiti: 1. krstni list, 2. izpričevalo o poslednjem šolanju, 3. pogodbo o dnevni vstopu v uk, 4. zdravniško izpričevalo o telesni sposobnosti in vpisnino Din 25.—. Popravni izpiti bodo pismeni 2. in 10. septembra od 16 (4 popoldne) naprej. Reden pouk prične za prvi razred v ponedeljek 9. septembra, za drugi in tretji razred pa v torek 10. septembra ob 14 (2 popoldne).

— Na drž. rudarski šoli v Celju se bodo vršili popravni izpiti 13. in 14. septembra od 8 dalje. Vpisovanje 14. septembra, redni pouk se prične 16. septembra. Sprejemne pogoje pošlje na zahtevo ravnateljstvo.

— Gad je pilil v desno nogo 42 letnega mersarskega pomočnika Tajnikarja Stefana iz Celja.

Mozirje

— »Naše odrešenje«. Katoliška akcija v Mozirju je vprizorila med počitnicami šestkrat igro o trpljenju Jezusa Kristusa »Naše odrešenje«, ki jo je priredil in režiral gosp. Vilko Platovšek. Igralci so rešili svoje vloge nadvse pričakovano dobro. Človek ne ve, komu bi dal prednost, kajti vse je bilo na visku: igralci, oder kot tak, slikarja, razsvetljava, obleka in drugo. Da zna naše ljudstvo ceniti pravo kulturno delo, je pokazalo s tem, da je vsakokrat od blizu in daleč napolnilo obširen ograjen prostor za cerkvi in s tem moralno in materialno podprlo lepa stremiljenja naše mladine. Igralcem pa, ki so nam lansko leto dovršeno podali »Slehernika«, letos pa »Naše odrešenje«, iskrena hvala. Prihodnje leto pa nam nudite zopet kaj novega!

Šolski nadzornik za hrvatske šole v Gradišču

Glasnik gradiščanskih Hrvatov »Hrvatske Novine« v Železnu (Eisenstadt) od sobote, 17. t. m., so objavile razpis službe hrvatskega šolskega prireditelja na ljudskih šolah s hrvatskim podučnim jezikom s službenim sediščem v Železnu. — Prosilci morajo dokazati »sposobljenje« za podučevanje hrvatskega jezika ali najmanj moru donesti posvidčenje, da hrvatskim jezikom u govornu i pismu potpuno vladaju.

Na uvodnem mestu pa prinaša list interesanten članek, ki pravi, da so Hrvati že dolgo čakali na izpolnitev te žive potrebe in njihove želje. Izražali so željo in zahtevo, »da hooejo prireditelja škol, ki je izmed našega naroda v Gradišču, ki pozna želje in potrebe naroda, ali da se tudi čuti kot veren sin hrvatskega naroda, le tako doseže čim bolji uspeh v korist naroda in države«.

O novem nadzorniku pričakujejo, da ne bo poznal le domače narečja, v katerih se vrši pouk (teh narečij je celo več), marveč da pozna tudi hrvatski književni jezik in književnost (misli kakor v Zagrebu), kajti le tako doprinese tudi on k resničnemu napredovanju gradiščanskih šol.

Pripominjamo, da imajo Hrvati vse potrebne šolske knjige in zdaj dobe celo svojega šolskega nadzornika. In kako je s Slovenci na Koroškem? Zakaj tu ni še nič boljše?

Veličasten delavski tabor

Tabor pri Sv. Roku v nedeljo, 18. t. m. je bil veličastna manifestacija delavske zavesti. Ne toliko po udeležbi (nad en tisoč), kolikor po pripravi in organizaciji za ta veliki delavski dan od strani naših tovarišev strokovničarjev v Slovenski Bistri. Na hričku pri kapelici sv. Roka je na laborni predvečer zagorel velik kres, zgrmeli so topiči, ubrano so doneli zvonce iz line kapelice sv. Roka svojo večerno pesem.

Ze na predvečer je bilo vse polno opravila delavskih rok in ročic tako z okrasitvijo cerkvice, postavitvijo mlajev in slavaloka. Na laborni dan proti pol desetini pa so kar vrel od vseh strani taborjani, sami izšli obrabi delavcev, delavk, kmetov in viničarjev. Pred kapelico sv. Roka jih je čakal lepo okrašen stavolok z napisom »Castilei sv. Roka, delavei in delavski prijatelji pozdravljeni!« Iz šmartna je prišla godba in spet so v pozdrav pokali topiči.

Delavsko pridigo je govoril domači kaplan g. Mihelič Leopold. Segala je prav vsem do srca. Sv. Rok kot zaščitnik bolnikov po kugi, naj bo priprošnik krščanskega delavstva, danes, ko je celo zemeljsko oblo zajela neizprosna kuga človeške sebičnosti — kapitalizem, nigar največje žrtve so ravno delovni stanovi. Organizirani krščanski delavei se morajo boriti proti izrodkom namona kot družabne kuge, ker to Bog zahteva. Med vs. mašo je popeval domači moški cerkveni

pevski zbor, pri katerem v večini sodelujejo tudi naši delavski tovariši.

Raz lepo okrašen oder je taborjane pozdravil in otvoril tabor tovariši Reberšek Karel in podal besedo strokovnemu tajniku tov. Petru Rozmanu, kateri je predložil vso neskladnost današnje gospodarske morale s potrebami delovnih slojev, tudi kmetov. Povdaril je predvsem pomen strokovne organizacije, ker samo ta je tista pot, po kateri si bo delavstvo moglo priboriti svojo veljavo in polno pravico, samo Jugoslovanska strokovna zveza je edino prava strokovna delavska organizacija slovenskega delavstva. To zato ker je krščanska in narodna, kakor je naš slovenski delavec sam.

Drugi govornik tov. Juraj Joško je v svojem govoru podprl tesno zvezo kmeta in delavca.

Tabor je z lepimi besedami pozdravil tudi domači kaplan g. Mihelič. Godba je se igrala, ko je bilo zborovanje zaključeno. Taborjani so se napotili vzdolj po hribu proti viničarjam, kjer jih je večina ostala pri prijateljih v tovariški zabavi. Vsak je nosil nekaj sentenca besed govornikov sv. Roka, nad vse dobro pripravljen, za kar gre priznanje predvsem odbornikom delavske in viničarske skupine v Slovenski Bistrici, njihovi zavodni in požrtvovalni mladini, šmartinski godbi, pevcom, posebno pa še domači duhovščini. To je bila: delu slava, čast, našemu pokretu pa mogočna rast.

Za Tebe

je
ustvarila
znanost

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBENMU KAMNU

Goste smo imeli

Kostanjevica, 20. avgusta.

Ponašamo se s temi našimi dolenskim Benetkami, pa smo tako daleč proč od sveta, da se nam le redko primeri, da bi imeli priliko pozdraviti toliko obiskovalcev kot preteklo nedeljo, ko so prišli k nam na obisk Slovenci iz Zagreba. Pa je bil to vesel dan zanje in za nas. Kalih 100 jih je bilo, ki so se pripeljali nekaj pred 11. Veseli »Kranjci« z veselo harmoniko. Pri Materi božji Dobrega sveta je bila najprej božja pot, kjer je med mašo pel zagrebški slovenski pevski zbor. Tudi slavni operni pevec Šimenc je prišel z izletniki in nas prijetno presenetil s solopesnjajo Ave Maria. Po kosilu je pa Krka postala kot »Canal grande« v Benetkah. Goslojubni Kostanjevci so dali čolne na razpolago in ko smo goste naložili vanje, je na vodi kar mrgolelo čolnov, da je bilo veselje videti, pa tudi poslušati ta živčav, ki ga delali oni, ki so se bali malo prijetne in nezaželjene kopeli v precej narasli in zelo mrzli Krki. No pa se ni nikomur nič neprijetnega primerilo. So že naši fantje od prosvetnega društva poskrbeli za to, ki so bili čolnov za spremljevalce. Nekateri so pa bolj ljubitelji planin in so jo zato raje ubrali v Gorjance, k našemu evharističnemu križu, odkoder je stajen razgled po vsem Krškem polju. Ogledali so si tudi samostan. Po litanijah je bila še mala zabavica za goste in člane domačega prosvetnega društva. Zagrebčani so vprizorili burko za smeh, mi smo pa zaigrali na tamburico in zapeli v slovo in kar treba je bilo odriniti, čeprav je bilo žal nam in njim. Kot pravi božičevni, ki so napolnili pet lojtnih voz in s peljem in vriskanjem je sra njihova pot proti Krškemu in naprej. Malo pretekate je bil dan! Pa je bil zato tem lepši! Zagrebčani so nas povabili in mi smo jim na povabilo pristali, da se nemara res vidimo v Zagrebu in seveda tudi k Svetemu Roku bomo stopili. Saj je bilo že velikokrat povedano, da Slovenec ne more reči, da je videl Zagreb, če ni stopil tudi na prijazni hriček, kjer stoji cerkev slovenske službe božje v Zagrebu.

Kamnik

Iščejo se lastniki debnikov. Ob zaključku obritne razstave je bilo izmed prodanih vstopnic izrebranih šest števil za nagrade za prvo nagrado je bila določena krasna hrastova miza in stol, za drugo miza z dvema stoloma, za tretjo dva fotelja, poleg tega pa je bilo še troje drugih vrednih dobikov. Izrebrane so bile po vrsti naslednje številke: 228, 1832, 1345, 695, 2030 in 2495. Doslej sta se javila z izrebrano vstopnico samo dva obiskovalca razstave, ki sta dobila drugo in zadnjo nagrado, drugi dobiki pa še vedno čakajo na lastnike. Po 1. septembra bodo zapadli v korist Obrtnega društva.

Naznanila

Ljubljana

1. Nočna služba izaja lekarnar: ur. Sušnik, Marjita trg 5; mr. Karalič, Gosposvetska cesta 19 in mr. Bohinjec, Rimska cesta 51.

Drugi kraji

Prosvetno društvo v Doin pri Ljubljani vljudno vabi vse prijatelje ljudske prosvote na slovesno otvoritev društvenega delovanja, ki se vrši v nedeljo, 25. avgusta ob 7 zvečer, v Prosvetnem domu v Doin. Na splošno je nekaj urezanih pesmi, slavoslovni govor, za zaključek pa vprizorjena pretresljiva Flinčarjeva drama: »Razvalina življenja«.

Poizvedovanja

Temnomočna žena je bila najdena v nedeljo na Otočju in se dobi na Hrastovskem speti 32. Družna knjižnica na imo Leopold Kovač je bila zgrajena včeraj v Hriški ulici. Najdilec se prosi, da jo pri- nese v uredništvo.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Četrtek, 22. avgusta: 12 Ml. smo junaki korenjaki! (Gorazdovec, same korenjake na ploščah); 12.45 Poročila, vreme; 13. Cas, obvestila; 13.15 Opoldniški koncert Radi. orkestra; 14. Vreme, sporod, borzot; 18.15 Slo- venska za Slovenec (dr. Kolarko); 19. Cas, vreme, poro- čila, sporod, obvestila; 19.30 Nacionalna ura; 20. Prepos- la Belgrad; 22. Cas, vreme, poročila, sporod; 22.10 Arije iz oškkih oper; pole član bruskega gledališča g. K. Kos.

Drugi programi:

Belgrad: 13.15 Ruske eleganske romane, poje gospa Liza Popova, članica belgradske opere; 14. Opereta, plo- šče; 19.3 Nacionalna ura; 40-letnica zgraditve zgradbe v Zagrebu; 20. Koncert simfoničnega orkestra kraljeve garde; 22. Vokalni koncert, plošče; — Opera in opereta; 23.30 Brno, opera »Rusalka« (Dvořak); 24. Bakarčič, opera »Aida« (Verdi); 24.40 Rim, opera »Andre Chénier« (Glor- dano); 24.45 Palermo, opereta »Poljska lutka«; 21. Tou- louze, odlomki iz opere »Muskettieri iz samostana«; — Petiki koncerti: 19.30 Riga; 20.10 Deutschlandsender; 20.10 Vratislava; 20.10 Varšava; 21. Hamburg; 21. Bruxelles; 21.45 Radio Pariz; 22.30 Strassbourg; — Instrumen- talni koncerti: 18. Berlin; 21. Varšava, 21. Lyon »La Toune«; 21.35 Luksemburg; 21.30 Frankfurt; 21.45 Toulou- se; — Vok. koncerti: 11. Berlin; 19.15 Königsberg; 20.45 Stuttgart; — Plesna glasba: 19 Stuttgart; 19.15 Regional- Program; 22.30 Regional-Program; 22.30 Berlin; 22.30 Ra- dio Pariz; 22.31 Kölnsender; 23. Deutschlandsender; 23. Kalundborg; 23.15 Drolwich.

Cvetoče ure

Ze slavní Linné, rastlinoslovec (botanik) je dognal, da moremo s cveticami doleteti čas, da so cvetice ko prave ure. So rože, ki vedno ob določenem času odpro svoje cvetove in jih spet ob svojem času zapro. V botaničnem vrtu v Berlinu so zasadili krožek samih takih cvetic, ki natančno kažejo čas, ki so prave pravcate ure. Potek njih rasti, vsi zakoni njih življenja so praktično uporabni za človeka. Lahko si kar mislimo, da bi človek, ki bi sedel pri teh rožah in bi poznal njih skrivnost, tudi brez ure pravočasno prišel na vlak.

Kakor pri ljudeh, imamo tudi pri rastlinah take, ki zgodaj vstajajo in ki dolgo spijo. Roža, ki točno, ko po uri budički, plane iz postelje — je kozja brada. Ze zarana ob štirih, ko prvi sončni žarki naznanijo dan, se odpre njen cvet. A ni dosti tovaršice iz družine rož, ki bi soglašale z njo. Vendar se pa ob štirih zbujata tudi cikorija in regrat. Regrat pa ni zanesljiv, zakaj časih je tudi že pet ura, preden je zanj minila noč.

Ali ni čudno, da se največ rastlin vede kakor človek tako, da vstanejo med šesto in sedmo uro? Ob tem času je splošna budnica za vse rastline. Tedaj začne priroda zdehati in se pretegati, kakor bi rosa odprla oči toliko zaspanim rožam. Ob

šestih vstane gozdni regrat, ki gre k požitku že zgodaj — ko drvarji krog njega. Tedaj se zbujajo tudi marjetica, mleček, vsi so že na nogah. Ob osmih je znak vstajenja za kisko deteljico, encijan. Podlessek pa je zaspanec: ob petih popoldne zaspi in spi 17 ur — do 10 dopoldne. Tudi jetrniki, tulipani ne veda, da je »rana ura — zlata ura« — in spijo do desetih.

Imamo pa še prave pravcate lenuhe-zaspance: jesenski podlessek, vetrnica, ki jima je vseeno, ali je ura že enajst, ko »vstaneta«. Točno opoldne se zbudi strupena jagoda in druge so, ki podnevi spijo, ponoči pa čujejo. Divji nageljček n. pr., oživi šele ob šestih zvečer, nekateri nageljni pa so zbujeni tudi ob sedmih, osmih zvečer.

Kakor je vsaka ura občutljiva, tako so občutljive tudi cvetoče ure. Ko so sončni dnevi, točno kažejo čas, ne zastajajo niti za minuto in tudi ne prehitujejo. A kakor se pooblači, začno štrajkati. — Ustroj cvetočih ur je prav tako zanesljiv, ko skrivnost mehanizem. Poznamo učinkite ustroje, poznamo čas, ki ga kaže. A nebeški ustvaritelj teh ur je vendarle pustil zavozlano uganiko, odkod in kako se razvija »sklešnje« cvetočih ur. Te uganke človeštvo pač ne bo moglo rešiti.

Iz dežele Škipetarov

Odkar je Karel May opisal dogodivščine iz dežele Škipetarov v posebni knjigi, (kjer se je pa zmotil in je opisal Macedonijo, namesto Albanije!) — je polno napačnih poročil o tej deželi. Nedavno so poročali, da so spet pokale puške v bližini glavnega mesta. Nič ne vemo, ali so bile krogle namenjene kralju ali ne. Sicer pa so Albanci znani, da so slabo streljajo. Tako so tudi zadeli — ko takrat na Dunaju — drugo žrtev. Koj so nastale čudovite govorice: pravijo, da se je zaneetil upor, ki ga vodi Šefge Verlači, ki da hoče albanskega kralja vreči s prestola. Pravijo tudi, da je hotel Šefge Verlači že prej storiti nekaj takega, ko se je hotel poročiti s kraljevo hčerko —! (Prav albanska storijsa, ko kralj Ahmed Zogu niti sam ni poročen!) Resnični in pravi Šefge Verlači je pa najbogatejši Albanc in že precej v letih. Komaj, da ima te misli, da bi se poročil s kraljevo hčerko — ki je ni —, saj je bil baš kralj Ahmed Zogu zaročen z njegovo hčerko! A ko je zasedel prestol, se ni poročil z njo. Morda mu je stari gospod Šefge to zameril —, res je namreč, da je zoper kralja v opoziciji. Vendar pa ni verjeti možnosti, da bi se Šefge tako spozabil, da bi s svojo gardo, ki mu varuje hišo in življenje, napadel kralja. Saj je Ahmed Zogu pod varstvom Italije in niti ves albanski narod ne bi zoper kralja ničesar opravil, ker ga ščiti več ko deset tisoč italijanskih vojakov. Dajle so pa še lažka letala v Škoder, v Draču, Tiran in Korici. In lahko se tudi brzojavi s tega do onega konca Albanije. In — Albanija ni več nekdanja Mayeva dežela Škipetarjev — namreč so ondi avtomobili in znamke in slatine in knjige — ko povsod drugod.

O novih znamkah

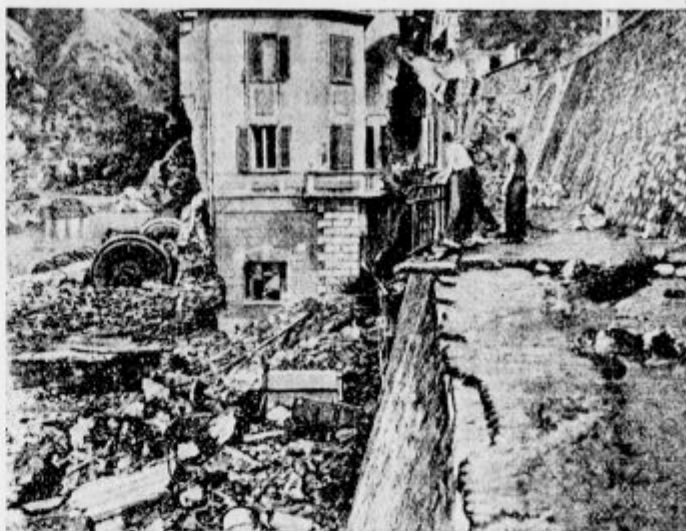
V Monakovem bodo v septembru priredili razstavo znamk vsega sveta. Ob tej priliki je priporočiti, da je v poslednjem času izšlo več znamenitih jubilejnih znamk. — Tako je izdala francoska vlada ob 300-letnici akademije znamko s podobo kardinala Richelieuja, ustanovitelja te akademije. — Na Poljskem so izdali znamko v čast rajnemu maršalu Piłsudskemu z njegovo sliko. — Avstrija ima novo znamko raznih vojskovodij — tako tudi princa Savojskega. — Ameriška Costa Rica je ob jubileju Rdečega križa izdala znamko s sliko usmiljenke, ki stoji pred oltarjem. — V Kaliforniji, v San Diegu, so izdali znamko s sliko mesta, ki ga prekaša veličastna cerkvena stavba. — Irska bo izdala več znamk s podobami irske zgodovine in mitologije grbov in junakov. — Angleška ima veliko znamk v čast kraljevemu jubileju.

Donebnik - 168 nadstropij

V St. Louisu v USA bodo sezidali donebnik, ki bo še enkrat tako visok ko dosedanji najvišji Empire State Building v Njujorku. Imel bo 196 nadstropij, visok bo 600 m, stal bo 233 milijonov dolarjev, 100.000 delavcev bo zaposlenih pri njem in 250.000 ljudi bo stanovalo v njem — torej približno 4 krat več ko v Ljubljani. V njem bo tudi bolnišnica, šola, zavetišče za otroke — in seveda tudi pisarne, prodajalne in podobno — celo mesto v eni sami hiši!

Nogomet po vsem svetu: Borba med Finsko in Nemčijo.

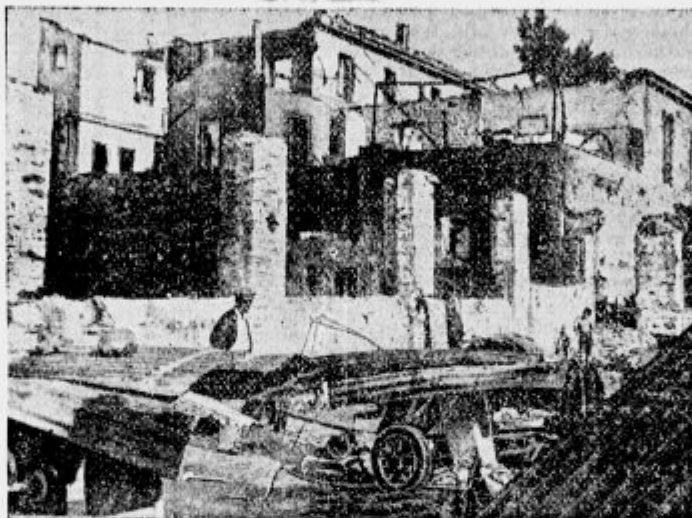

Z italijanske neizgode pri Ovadi: voda je razrušila elektrarno.

Drobtine

Papež Pij XI. na »najvišji višavici: Na Zeinsteinu so v začetku avgusta t. l. odkrili spomenik v spomin onega dne, ko so bili prvi turisti na Monte Rosa. Prvi hribolazec, ki je došel na vrh, je bil tedanji knjižničar ambrozijske knjižnice v Milanu Achille Ratti, sedanjí papež Pij XI. Pred 35 leti mu je uspelo, da je prišel na vrh gore, kjer dotlej še nihče ni bil. V višini 3600 m je dal italijanski turistovski klub napraviti bronasto tablo, kjer je napisano, da je Ratti v vsakršnem pomenu dosegel »najvišjo višavo«, in sicer »v turistiki in glede na duhovsko čast.« Pri svečanosti, kjer je bilo navzočih veliko turistovskih odposlancev, je duhovski slavnostni govornik proslavljaval turistovske uspehe papeža, ki še zdaj vneto pospešuje turistiko.

★

Podrine grškega mesta Sparte, ki ga je uničil požar. Mesto stoji ondi, kot je bilo nekoč slavno grško mesto istega imena.

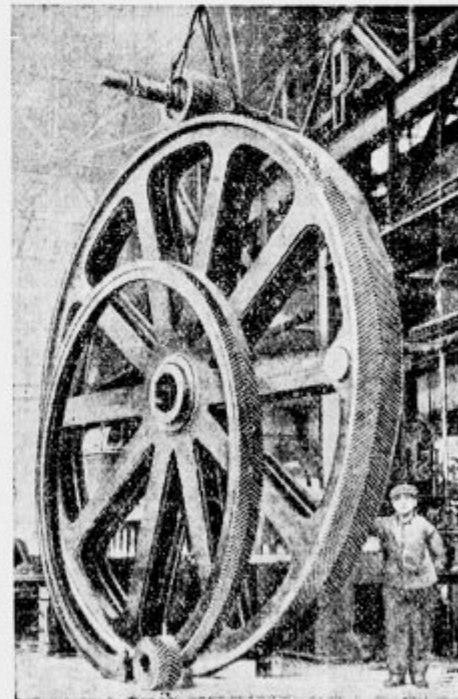
Med kitajskimi roparji

Apostolski vikar iz Lančouja v Kansuju na Kitajskem, škof Buddenbrock, poroča:

»Misionarim po hribih Kansu. Naš avto ni obtežen, saj nas je le šest oseb in skoraj nič prtljage. Imamo le plahte in priprave za maševanje, kaj več pa ne potrebujemo na takem potovanju. Naša najboljša spremljevalka je kitajska skromnost. — Krasna je pot v ranem jutru! Čez hribe in doline, čez zelena, cvetoča polja. Čaroben je razgled, a vendar se nam krči srce: zakaj vse to sočnato zelenje vsebuje oni strup, ki uničuje telesno in duševno 500 milijonski narod. Dasi je strogo prepovedano, vendar je še mnogo nasadov maka za pridobivanje opija. — Peljemo se skozi številne naselbine. Povsod je že vse na nogah. Iz odprtih hiš se kadi in puhti. Oljnata pogača, jajca in vroča voda že čakajo popotnikov. Tu je potujoča trgovina, moški s krošnjo na rami. Na kolu mu visi košara z dragocenimi predmeti, ki jih razkazuje ljudem: sadje, cigarete, milo, igrače, orehi in drugo. — Opoldne smo gostje kitajskega duhovnika Abrahama Čena, ki je že vse pripravil za nas. Po kratkem odmoru se odpravljamo dalje. Pokrajina je puščobna, malo rastlin,

veliko prahu in peska. Vse zavisi od dežja, ki ga je pa tu prav malo in še tedaj, ko nič več ne zaleže. Oddahnemo si, ko pridemo v Hvajda Ling, kamor smo bili za ta dan namenjeni. Kmalu je vsa vas krog nas, saj je avto še zmeraj nekaj, kar si je treba ogledati. Tu je tudi vojaška postaja. Poveljnik nas povabi k sebi. Katoličan je in nam ponudi celo sobo za čez noč. Zjutraj bo ta soba naša kapela. Prihodnji dan je nedelja. Zarana berem sv. mašo, ki ji prisostvuje tudi neki častnik. — Pa že spet čez hribe in doline. Pravkar sopiha avto po grapi navzgor. Ko blisk nas prežene groza: nekdo je ustrelil! Ze nas obkolijo roparji, stopijo na avto s puškami v rokah in avto se mora ustaviti. Nas in vse drugo pomečejo na tla. Začno nas preiskovati. Karkoli je uporabnega, vzamejo; tudi uro in brata Lucijana vzamejo, le kitajsko sestro Cecilijo pustijo v miru. Kitajskim spremljevalcem poberejo 10 dolarjev, a pri meni ne najdejo denarja. Poberejo nam brašno in razne malenkosti. Nato prisilijo s puško v roki Lucijana, da jih popelje nazaj v H. Poskočijo na avto. Kakih 20 roparjev plane na streho, ki se udere pod to težo. Lucijan odvihra z roparji nazaj. A mi obstanemo in ne vemo, kaj bo z nami. Ali se bo avto vrnil? Pa kdaj? Ali ga bodo razdelali? Kako bomo nadaljevali pot? — Poskrili smo še malenkosti, ki so nam ostale. — Kako smo se razveselili, ko smo čez uro zagledali avto z bratom Lucijanom! Roparji, ki so bili ubežni vojaki in smo bili mi njih prve žrtve, so v H. izstopili in poslali avto nazaj. Opoldne sem v D. poročal občinskemu načelniku, kaj se nam je pripetilo in popoldne smo krenili proti Pingliang. Avto se komaj vzpenja navkreber. Tedaj — spet strel! Trije roparji z mrtvaškimi raglami planejo na nas in zavpijejo: »Stojte! Denar!« — Začno nas preiskovati in najdejo pri meni onih 40 dolarjev, ki jih prejšnji roparji niso našli. Brat Lucijan, moj izvrstni sofer je že prej vse izgubil, a sestra Siu se le posreči, da skrje poslednjih 15 dolarjev. Nekemu učencu vzamejo 2 dolarja, drugemu sledečo vrhno obleko. Ti trije roparji so silno sirovi, bolj kot prejšnji. Preden izginijo, nas neusmiljeno pretepejo.

Težko je popisati, kako nam je bilo pri sre. Šele ko srečno dospemo k španskim kapucinom v Pingliang, se umirimo po teh razburljivih dogodkih. Zapijemo Te Deum in zahvalimo Boga, da smo ostali živi. Trideset let že delujem po kitajskih misijonih, a še nikoli nisem bil tako izropan ko to oot.

Kolo bodočnosti, ki so ga te dni ulili v Nemčiji in ga bodo uporabili pri nekem žerjavu.

Uradnik se vadi, kako bo svojega predstojnika ošteval.

Gospodarstvo

Italija : Abesinija

Vojne priprave žrejo milijarde

»The Economist« je v zadnji številki pod naslovom »Gospodarski manevri Italije« priobčil nekaj podatkov o najnovejši gospodarski politiki fašistične Italije, ki jih v glavnem ponatiskujemo. Mnogi se vprašujejo, piše »The Economist«, ali bodo gospodarske težave zadrževale zunanjo politiko g. Mussolinija, ki si je nadela geslo »Avanti!« Tako poročajo, da se je radi Mussolinijevih priprav vzhodni Afriki stisnil gospodarski vijak.

1. Obrestna mera Narodne banke je bila povišana od 3,50 na 4,50. To je sledilo odlivu zlate rezerve od 5.523 milj. lir na 5.257 milj. lir v zadnjih 10 dnevih julija. Kljub strogemu nadzoru nad dobroimetjem Italijanskih državljanov in tveganju zlato beži iz dežele. Radi tega je bilo tudi znatno obvezno kritje denarnega obtoka, ki je znašalo dozdaj 40%.

2. Radi prevoza blaga in vojaštva v vzhodno Afriko je Italija odlegla mnogo svojih ladij s paroplovnih linij proti Črnemu morju, ker jih potrebuje za prevoz blaga in moštva skozi Sueski prekop. Italija je tudi najela v ta namen mnogo inozemskih ladij, predvsem grških. Iz Nemčije poročajo, da je Italija kupila 13 ladij s skupno tonažo 120.000 ton. Italijani se pogajajo za nadaljni nakup ladij.

3. Italija je skušala nakupiti bombaž v ameriških Združenih državah, toda Državna izvozna

banka ni hotela jamčiti ameriškim izvoznikom za kredite, ki bi jih ti dovolili Italijanom.

4. Italija dolguje Angliji 1.500.000 funtov za prenos. Dne 7. avgusta je znašal v angleško-italijanskem kliringu angleški saldo 1.770.792. Italija mora za izvozom pokriti ta znesek. Italija je najela 7 grških ladij, da bi prevažale prenos iz Poljske. Italijanska industrija je odvisna bolj kakor vsaka druga industrija v Evropi od uvoza surovin. Radi državnih nabav, ki jih zahtevajo priprave za vojno, se je normalna trgovina usmerila drugam; znano je, da niso vojne priprave nikak gospodarski posel, saj padejo visoki stroški zanje na vojskovoje se državo. Normalni izvoz v takem primeru skoraj povsem odpade, in to se dogaja tudi v Italiji. Kako bo Italija plačala uvoz, ki čedalje narašča? Kako bo plačala visoke pristojbine za prevoz skozi Sueski prekop? Ako ostane njen izvoz na sedanji višini in ako ne bo nihče jamčil za njene kredite v inozemstvu, bo postavljen Italija pred to dejstvo: ali ne bo mogla plačati menie inozemcem, ali pa jih bo plačala z dobroimetjem svojih državljanov v inozemstvu.

Pasivnost Italijanske zunanje trgovine je razvidna iz naslednjih podatkov: V prvih 7 mesecih tega leta je Italija uvozila za 4.412.280.424 lir blaga, izvozila pa za 2.816.597.705 lir. Lansko leto je uvoz v istih mesecih znašal 4.542.320.654 lir, izvoz 3.023.470.321 lir. Pasivnost je znašala letos 1.585.882.719 lir, lani 1.540.044.330 lir.

Vsi bi radi zaščito

Priobčujemo naslednje pismo nekega uradnika, ki dokazuje, kako bi vsi stanovalci radi neke vrste zaščito. Kaj radi pozabljajo, da je bila kmetijska zaščita utemeljena, kolikor je sploh bila v izrednem padcu kmetijskih pridelkov. Jasno je, da bi uvedba zaščite za druge stanove naš kreditni sistem privedla v absurdnost. O tem več ob drugi priložnosti.

Ko je bivši finančni minister, sedanji predsednik vlade, g. dr. Stojadinović v svojem govoru v upravnem svetu Narodne banke dne 18. januarja t. l. med drugim omenjal potrebo splošnega znižanja obrestne mere, smo zlasti dolžniki, ki v težkem gospodarskem položaju plačevanja obresti naših dolgov ne zmagujemo, njegova izjava iskreno pozdravili. Čitali smo pozneje tudi, da se je od strani onih gospodarskih ustanov, ki bi nimjalo splošno znižanje obrestne mere v škodo, vse potrebno ukrenilo, da si svoje interese zaščiti. Le dolžniki, razen kmetov, so ostali brez zaščite proti izrabljanju težkega gospodarskega položaja od strani raznih upnikov. Zato smo mnenja, da je zaščita dolžnikov in znižanje obrestne mere ter splošna ureditev odplačevanja njihovih dolgov tako važno vprašanje kakor zaščita delavnikov proti izplačilu vlog njihovim vlagateljem. Med dolžniki, ki bi bili predvsem potrebni zaščite, je treba navesti naše uradnike, delavce in male obrtnike, ki so se zadolžili, da bi si postavili skromno stanovanjsko hišico. Kot uradnik in delavec, ki vsled znižanja plač in pomanjkanja

služb gospodarsko propadajo, propadajo tudi trgovci in obrtniki, ki sta od položaja uradnika in delavca največ odvisna. Z njim vred pa propadajo tudi velika večina posestnikov novih hiš. Saj je znano, da se je v letih, do denarne zapote, to je do leta 1932., največ in najdražje zidalo. Ker so bila vsled tega stanovanja draga, so si zlasti državni nastavljeni in upokojenci, katerih družinski člani so bili takrat še tako srečni, da so bili v državnih službah, kjer so prejeli poleg plače polne draginske doklade, zidali lastne domove.

Kakor niso tedaj državni nameščenci in upokojenci računali, da se bodo njim draginske doklade za več sto dinarjev mesečno znižale, tako ni nihče, ki je takrat zidal hišo in si najel posojilo, računal, da se bo zgradarina povišala od 3 na 6, oziroma na 12%, da se bodo vpeljele stanovanjske pogodbe itd. ter da bodo s tem, ker se je mnogo zidalo, najemnine znatno padle in da bodo obresti od posojil, ki so bile za takrat primerne klub temu, da so se obresti na vloge znatno znižale, še vedno v taki višini ostale. Z ozirom na navedeno smatramo dolžniki, da naša zahteva po znižanju obrestne mere ni nikakva spekulacija, temveč upravičena stvar. Da se pa to ne bo dogajalo, je potrebno, da se uredi znižanje obrestne mere in splošno odplačevanje dolgov v skladu z današnjo gospodarsko krizo, in sicer z zakonom, in da se zaščiti dolžniki pred odtuji in spekulanti.

Borza

Denar

Dne 21. avgusta.

Funt, dolar in frank so čvrstejši, goldinar in marka šibkejši. V zasebnem kliringu je biling zopet nekoliko oslabil. V Ljubljani 8,40—8,50, v Zagrebu 8,32—8,42, v Beogradu 8,37—8,47, v Ljubljani 233,30—234,90, v Beogradu 233,07—234,07, pezeta v Zagrebu 552,50 bl., v Beogradu 570 bl. Ljubljana, Amsterdam 2949,58—2961,18, Berlin 1752,05—1765,93, Bruselj 734,54—739,00, Curih 1424,22—1431,29, London 216,20—218,32, New York 4313,00—4319,91, Pariz 288,64—290,08, Praga 189,83—181,94, Trst 356,81—359,90.

Promet na zagrebški borzi je znašal 403.663 Din.

Curih, Beograd 7, Pariz 20,27, London 15,225, New York 305,50, Bruselj 51,625, Milan 25,10, Madrid 42, Amsterdam 207,10, Berlin 123,25, Dunaj 57,75, Stockholm 78,50, Oslo 76,15, Kopenhagen 67,85, Praga 12,705, Varšava 57,90, Atene 2,90, Carigrad 2,47, Bukarešta 2,50, Helsingfors 6,71, Buenos-Aires 6,8225.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 7% inv. pos. 81—83, agrarij 46—47, vojna škoda promptna 371,50—374, begl. obvezn.

63,50—65, 8% Bler pos. 80,50—81,50, 7% Bler pos. 71,75—72,75.

Zagreb, Drž. papirji: 7% invest. pos. 81—83, agrarij 46—47, vojna škoda promptna 372—374, avg. 370—372, sept. 370—372, okt. 370—372, nov., dec. 370 den., begl. obvezn. 63,50—65, 8% Bler pos. 80,75—81,50, 7% Bler pos. 72—73,75, — Delnice: Priv. agr. banka 232—234, Trboveljska 90—100, Izis 40 bl., Osj. sladk. tov. 120 bl.

Beograd, Drž. papirji: 7% inv. pos. 80—81,50, agrarij 46,75—47,50 (47,50), vojna škoda promptna 372—373, sept. 372—373, nov. 372,50—373, begl. obvezn. 65,75—67,25 (67,50, 66,25), 8% Bler pos. 80,25—81,50, 7% Bler pos. 82,25—82,75, 7% pos. DHB 75,25 den. — Delnice: Narodna banka 5850—5950, Priv. agr. banka 231—234 (233,50).

Žitni trg

Novi Sad. Vse neizpremen. Tendence neizpremen. Promet srednji.

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet živahen. Pšenica okt. 15,12—15,25, zaklj. 15,22—15,24, rz. okt. 13,40—13,53, zaklj. 13,33—13,55, koroza avg. 13,65—13,68, zaklj. 13,68—13,70, sept. 13,65—13,68, zaklj. 13,68—13,70, maj 13,80—13,87, zaklj. 14,10—14,15.

Chicago. Pšenica maj 1936 91,025, sept. 87,75, dec. 89,875, koroza maj 1936 67,25, sept. 74,375.

Sport

Japonci in telovadba

Vsak je sam sebi sovražnik,

Če te nima v svoji hiši, »Berkales« obroč za štedilnik, patentirani kolosalni uspeh kurjenja! Ogromen prihranek na kurivu, t. j. 50%! Dobi se pri trvdki D. Rakusch, Celje

Kdor količkaj pozna japonske sportnike, ta se temu ne bo čudil. Kdor pa je videl Japonce tekovati, se mu bo zdel njihova zmaga na študentovskih igrah popolnoma razumljiva stvar. Pa se bo morda kdo vprašal, saj se vendar Nemci prav tako zagrizajo v kako stvar in so v posameznostih še celo preveč natančni.

V opravičilo nemškega nespaha, odnosno poraza od strani japonske študentske reprezentacije je treba ugotoviti predvsem to, da je bila to študentska reprezentanca, ki ni pokazala prave moči Nemčije. Razen enega tekmovalca, ne bo nihče zastopal Nemčije na prihodnjih olimpijskih igrah. Pri Japoncih je pa — kakor vse kaže — ravno nasprotno. Pa tudi če ne bi tako bilo, je zadosten dokaz, da bočejo Japonci prav v vseh panogah telesnih vaj vsaj sodočevalci, če že ne bi mogli igrati vodilno vlogo. In z isto vmeno so se borili vrgli tudi na telovadbo, kjer so — kakor je pokazala Budimpešta — dosegli krasne uspehe. Smo razvedni na Berlin?

Kolesarska dirka »Postele 1927« v Radvanju.

V nedeljo popoldne se je vršila medklubška dirka na 48 km. Start je bil na Teznu pri gostilni Sabeder; proga je vodila na Bajdino-Fram-Radvanje s ciljem pri gostilni Sunko. Rezultati so sledeči. Skupina A: 1. Zdravce Ludvik, kol. klub Edelweis 1900 v času 1:34:52, 2. Rogman Stefan SKZ 1:34:53, 3. Sneh Adolf SKZ 1:34:54, 4. Sunko Jož SKZ 1:34:55. Skupina B: 1. Bezjak Aleksander SKZ 1:47:28, 2. Celovšek Franc KK Poštela 1:47:28%. Izenadilo je, da smo videli na startu le par dirkačev. Kje je krivda? Sodušnijsko se je zastopal g. zvezni sodnik Mihael Lesnik, zvezni sod. Ružič A. in klubov tajnik Mautner. Dirkači so bili nagrajeni z letnimi darili: nato se je vršila uspešna veselica kolesar. sportnikov. Zahvala gre kol. klubu Poštela, da je medklubška dirka v najlepšem redu uspela, kljub temu, da ima večino svojih članov pri vojaki.

Svetovne študentske igre v Budimpešti. Svetovne študentske sportne igre, katerih se je udeleževalo 17 držav, so se predčvrstajšim zaključile. Zadnji dan je prisostvovalo tekman nad 6000 gledalcev in tudi predsednik madžarske vlade g. dr. Gombes je bil navzoč. Posamezni narodi so se tako-le plasirali: 1. Madžarska 431 točk; 2. Nemčija 465 točk; 3. Anglija 146 točk; 4. Češkoslovaška 102 točk; 5. Francija 101 točk; 6. Japonska 88 točk; 7. Poljska 84 točk; 8. Avstrija 60 točk; 9. Letonska 49 točk; 10. Belgija 24 točk; 11. Finska 19 točk; 12. Estonska 13 točk; 13. Irska 8 točk; 14. Danska in Egipt po 7 točk; Nova Zelandija 6 in 16. Španija 2 točki.

Izlet planincev v Dubrovnik. Prometni minister je na prošnjo uprave Zveze planinskih društev odobril za udeležence X. kongresa ter s tem zvezanega izleta planincev v Dubrovnik sledeče

dec. 65,75, oves maj 1936 42,50, sept. 38, dec. 40,025.

Winnipeg. Pšenica avg. 86,50, dec. 85,50.

Živina

Slab živinski sejem. Včerajšnji živinski sejem v Ljubljani je bil izredno slab. Ob tretjih sredah vsakega meseca je sejem navadno šibkejši kakor ob prvih sredah, vendar se je tudi na sejmu poznala slaba kupinja, ki jo imajo mesarji na trgu, to pa zaradi tega, ker je odtodno iz mesta mnogo ljudi. Na včerajšnji živinski sejem je bilo pripeljanih 36 volov, prodanih pa 34, 41 krav, prodanih 18, 15 telet, prodanih 10, 87 prašičkov, prodanih 45, in 92 konj, prodanih 13. Cene so bile neizpremenjene ter so na isti višini, kakor sploh zadnje mesece. Pitanih prašičev kmetje včeraj niso pripeljali.

Pošljite naročnino!

G. dr. Otonu Bajcu, specialistu za kirurgijo, se srčno zahvaljujem, ker mi je s težko in tvegano operacijo rešil življenje prav v zadnjem hipu in mi storil skzi vs. mojo bolezen več, kot mu je narekovala dolžnost. V Klečah, 21. avgusta 1935.

Ivan Gostinčar.

Dolores Wieser

PEVČEK

Ljubljenska zgodba mlade duše

Sedijo še dve, tri težke, dolge ure skupaj in se pogovarjajo o vsakdanjih rečeh. Henrika je kar očito tiha. Vsak se obnaša od Jurka kar se da vljudno, ni pa kos položaju. Da bi prekinil mučno tišino, ga vpraša, ali že zna pravilno plesati menuet ali bo šele pozneje obiskoval plesno šolo.

Za Boga svetega! Menuet v sandalah in meniški kuti!

Tedaj zatrobijo spodaj postiljon. Mati in Henrika se razljuje v solze. Objamejo se še kajkrat, svak vošči Jurku dosti sreče in zdravja — in potem gredo doli po stopnicah.

»Jurko! Jurko!« veka mati v veži. »Daj Bog, da bi te še kdaj videla!«

Dečko pobledi kakor zid in jo hlastno poljubi. Poda ji ogrinjalko v voz, stisne roko sestri in svaku.

Postiljon zatrobil:

Pa sprimi te Bog, oj sprimi te Bog, to tako rad zatrobi mi rog; toda Bog te obvar', toda Bog te obvar', o da bi ne bilo treba nikdar!

Bič poči. Konji potegnajo.

»Na svidenje!«

»Z Bogom!«

»Na svidenje!«

Ropotaje in škripaje se odziblje voz čez kameniti tlak. Mati in hči mahata z robčkom, zet vihti klobuk v krog. Je to vzkrlik, kar veje sem čez!

Jurko strmi s stisnjenimi zobmi za vozom in se ne domisli, da bi tudi moral mahati za slovo.

Snežinke plešejo spel nad starim mestom. Ledeno mrzle megle se plazijo po ulicah. Ptiki posedajo po okrajkih in zmružejo. Po cerkvah pridigajo evangelij o poslednji sodbi. So žalostni časi. V Pevskem domu zdaj spel gori sleherni večer ogenj v črni kuhinji. Fantiki se dvobojujejo in rujejo, pojejo in se uče in sanjajo o pečenih jabolkah in junaških dejanjih.

Ivan čepi pri ognjišču, pa ga mrazi. Sree mu je tako čudno prazno. Za pečena jabolka mu ni in za junaška dejanja je pretruden. Daj Bog, da bi le spel odleza zima. Lačen je sonca in zraka, zmruže in obupuje v megli in mrazu. — Ko pride pomlad, morda vendarle ozdravi! — Morda! — Pač gojovo! Gospa Lilja je tudi rekla.

Toda zima je dolga in huda. Sele začela se je, pa ga že duši. — O teh noči, ko leži od potu ves premočen v ledenih okovih! Teh dni v neznanski, nepotolaženi zapuščenosti!

Cisto prav je tako. Je tudi moralo priti tako. Saj je vendar sam prosil Gospoda Jezusa: Vzeml mi vse! Samo nekoliko težje, kakor bi si mislil človek. — Kadar ob nedeljah sedi v klopi v cerkvi in fantički pojo in godejo na koro, tedaj mu težko de, da mora biti pri maši med neposajenimi fantalini. V šoli si mora tako nihče, kakor da ga ni. Fantički ne vedo, kaj naj bi z prizadevati, da jim sploh še sledi, in doma je kakor — njim. Ne more se z njimi trgati ne tehati za stavo, ne se drsati ne peti; gode samo sam zase. In potem — ga nekaj obdaja, kar ustvarja nevidno daljo — tako, kakor da se bolj in bolj oddaljuje od njih.

»Zmeraj nekam posluša,« zasepeta Miško Hinku. In otrok odvrne plaho:

»Morda že sliši anđele prepevati.«

Ah ne, anđeli mu še ne prepevaio! — Stoji sredi

teme kakor zapuščen od Boga. To je najhujše. — Sam je s svojim bolnim telesom. Vročične misli mu butajo zastoj na nebeška vrata. Neizprosnjo jih zavrača, da se trudno plazijo same okrog svoje reve: V zbadljivem kašlju in rastoči stiski je ugasnila tolažba božijn in nič ni ostalo v njem razen topega hrepenenja in skušnjave, ki zdaj pa zdaj nanagloma vzplamti.

Mahoma udari nanj kakor s kladivom misel, da ga je Bog zavrgel. Bil mu je nezvest, zato mu je odvzel poklic in ga pustil, naj umrje, preden doseže svoj namen. In ga tepe s to neutolaženostjo, s to nezmožnostjo, da bi ljubil, ker je zaslužil pogubljenje.

Potem mu stisne prava smrtna groza mlado srce, vpije k Bogu — sam ne ve, ali za življenje ali za usmiljenje —, toda ko prodre njegov krik do nebes, mu pade mrav v dušo in molitev se zgubi in trzajoči se razvrvanosti.

Tako začne tipati in iskati topline tega sveta, drhteče koprni, da bi si izpolnil puščobno siročino svojega srca z malenkostnimi rečmi. Čestokrat čuti, kako ga nekaj vabi, da bi šel v kuhinjo in bi povedal gospe Lilji, kako ga vse boli, samo da bi ga potolažila z materinskim smehljajem. Ali ima toliko hrepenenja, da bi bil pri patru Bernardinu, ki ga ima rad in ki ve vse njegove zadeve. Tako je preobčutljiv za uerazumevajoče, trde opazke tovarišev. In ta stvar je tako lepa in ona tako vabljiva, — kako rad bi jo imel. — Sanjari pri belem dnevu. Čestokrat vidi mater sedeti poleg sebe in tako sladko je, ko prede naprej njene besede. O umetnosti sanja, o svetu in časti, kakor takrat, ko ga je skušala gospodična. Potem spet se vznauša v svetlost, kakor pripovedujejo o njej legende, v junaštva in čudeže. — Zbudi se v sramu in gnusu, toda nima oblasti nad svojimi mislimi. Čuti, kakor da plava na pisani megli. — vedno delj od Boga — vedno delj od Boga, — v čim večjo zmedo in skušnjavo.

S. M. Felicite Kalinšek je izšla v novem osmem natisu 15. maja. Kljub zelo pomnoženemu obsegu, novim večbarvnim tabelam, najizbranejši opremi ostane stara cena 160 Din za vezan izvod Jugoslovanska knjižarna.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonjska 5 mm visoka petlinjska vrstica po Din 2:50. Za pisarne odgovore glede malih oglasov treba priložiti zemko.

Službe iščejo

Pošteno dekle
zmožna nemščine - išče službo ali celodnevno postrežbo. Pibrovce Marija, Bohoričeva 33. (a)

Vajenci

Želim mesto
v trgovini ali gospodinjstvu. Imam 3 meščanske šole. Dopise upravi »Slov.« pod »M 16 Ljubljana« št. 10082. (v)

Službodobe

17 let star fant
pošten, priden in zanesljiv se sprejme kot sluga ali hlapec v trgovino. — Ponudbe upravi »Slov.« pod št. 9664. (b)

Trgovski pomočnik
perfekten v železnini, dobi mesto. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Resen železninar« št. 9980. (b)

Provizijski potnik
za galanterijsko in papirno stroko se sprejme. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Provizija« 10086. (b)

Mlinar
se sprejme v mlin za kmečko meljavo. Oglasiti se je pri Edvardu Pogorelcu, žaga v mlin, Struge, Dolenjsko. (b)

Natakarico
pridno, pošteno, simpatično, katera bi prevzela račun gostilno in položila kavčijo - iščem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Natakarica« 10075. (b)

Kmečki fant
16—17 let star, poštenih staršev, nekadilec — se sprejme v službo v mesto. Poizve se v upravi »Slov.« pod št. 10063. (b)

17—20 letno dekle
sprejemem v pomoč pri gospodinjstvu. Biti mora iz krščanske hiše, najraje sorito. Plača 100 Din. — Ponudbe upravi »Slov.« z navedbo fare in županstva pod »Skromno, zvesto dekle« št. 10059. (b)

Pouk

Šolajte se doma!
Moderne jezike, trgovske predmete, stenografijo, strojepis itd nauči temeljito in hitro doma potom dopisovanja. Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Kongresni trg 2/II. Pišite po pojasnila. (u)

Christofov zavod
najstarejši, najbolje obiskovani enoletni trgovski tečaj, Ljubljana, znan po svojih odličnih uspehih, vpisuje avgusta in septembra dnevno na Domo-branski cesti 15. Izvrstne učne metode poučujejo poleg trgovskih predmetov slovensko in nemško stenografijo, nemščino, strojepisje itd. — Vpisnina 30 Din, mesečna šolnina 120 Din, reveži popust. — Zahtevajte brezplačne ponudbe. Zavod toplo priporočamo. (u)

Dijaki

Dijaka drugošolca
klasične gimnazije, želim izročiti v popolno domačo oskrbo in nadzorstvo profesorjski družini v Mariboru. Ponudbe z navedbo višine oskrbovalnine, naj se pošljejo v upravo »Slov.« v Celju pod značko »Dijak 1935« 10097. D. (f)

Dijakinjo
sprejemem v dobro oskrbo. Ponudbe pod »400 Din mesečno« št. 10083 upravi »Slovenca«. (D)

Stanovanja

ODDAJO:
Lepo opremljeno sobo
s posebnim vvhodom od dam enemu ali dvema gospodoma ozir. gospodičama. — Čopova ulica 1 (Del. zbornica), I. nadst., vrata 18. (a)

Vnajem

ODDAJO:
Lokal
v Sv. Florjana ulici 9 se takoj odda za 600 Din. — Zdravič. (n)

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana, Krekov trg 10

Večjo vlogo
Kmetijske posojilnice ljubljanske prodam proti takojšnjemu plačilu po 52%. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Plačam takoj« št. 10011. (d)

Vložne knjižice
Kmetijske posojilnice in Mestne hranilnice ljubljanske, kupim in plačam dogovorjeno ceno takoj. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Likvidacija« 9997. d

HRANILNE KNJIZICE
ptujskih hranilnic kupimo. Gotovina takoj.

BANČNO. KOM. ZAVOD
Maribor, Aleksandrova 40

Prodamo

Tvrda
Stanko Florjančič
železnina, Sv. Petra cesta, pri Zmajskem mostu, odprodaja iz skladišča razno kuhinjsko posodo, razno orodje, štedilnike, tehtnice itd., po najnižjih cenah (vhod skozi dvorišče). — V račun se vzamejo tudi hranilne knjižice ljubljanskih zavodov.

140 hl vina
iz lastnega vinograda na Varaždin-bregu. Proda Ravnateljstvo nadbiskupskih dobav, Zagreb, Vlaske ulica 75.

Parni kotel
stoječ, 8m² kurilne površine, in avtomatična sesalica za vodnjak, poceni napredaj. Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova 5.

1a. sveže češplje
kg 3.25 Din, košare 40 kg. Iranko vsaka postaja — razposila G. Drechsler, Tuzla.

Za šolarje
dobro in cenene obleke — si nabavite najbolje pri Preskerju, Sv. Petra cesta št. 14. (f)

Motorno kolo
1¼ PS, v dobrem stanju, poceni napredaj. — Poglejdati pri Dolenc, vulkanizacija, Maribor, Aleksandrova 25. (f)

Psico volčje pasme
2 leti staro, dobro čuvajko, prodam. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Psica« 10058. (f)

Auto-motor

Fiat 503
sportni, 2 sedežni, 2 zasilna sedeža, uporaben tudi za potnika, napredaj. — Žirovnik, Tavčarjeva 6. f

Limuzina
6-sedežna, izvrstno ohranjena, ekonomična — napredaj. Vprašati: Žirovnik, Tavčarjeva 6. (f)

Posestva

Posestvo
napredaj. Nove zgradbe. Spodnje Hoče 72 pri Mariboru. (p)

Hiša na Rožniku
poleg 32.500 m² zemljišča — proti gotovini napredaj. Ponudbe pod »650.000« št. 10084 upravi »Slov.« (p)

Hiša
enodružinska, z večjim urejenim vrtom in stavbiščem za vilo ali trgovsko hišo, ob Dunajski cesti — napredaj. Informacije pri: Žirovnik, Tavčarjeva 6. (p)

Kupimo

Vsakovrstno zlato kupuje
po najnižjih cenah CERNE, ruvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Obrt

Entel - ažur - plise
izvrši ekspres — Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj (f)

Tinčkove in Tončkove prigode

109.

Primožkov »nebotičnik« je v nevarnosti.

Dečki so začeli mečati v ubogo žirafu debele sadeže in kar jim je prišlo pod roko, da bi nezaželenega gosta prepočili. Pa ni nič pomagalo. Žirafa ni mogla potegniti glave iz odprtine, naj se je še tako trudila. Zbegano je s svojimi plašnimi očmi gledala okoli sebe.

Primožkova koliba na drevesih se je začela sumljivo zibati kakor ladja sredi razburkanega morja. Žirafa je obupno skakala sem in tja in ji je bilo pač malo mar, kaj se bo zgodilo z dečki, če koliba trešči na tla. Rešiti si je hotela samo svoje življenje za vsako ceno.

Tedaj je Primožek planil na balkon in zatulil: »Gorila, na pomoč! Padli bomo!«

DOTRPEL JE IN NAS ZAPUSTIL NAŠ EDINI IN DOBRI

TONCEK

UČENEC IV. RAZREDA VADNICE

TJA, KJER NI TRPLJENJA, GA SPREMIMO IZ MRTVASKE VEŽE SPLOŠNE BOLNIŠNICE V PETEK, DNE 23. AVGUSTA OB POL 4. URI POPOLDNE NA POKOPALIŠČE K SV. KRIZU V LJUBLJANI, DNE 21. AVGUSTA 1935

ANTE IN FRANCKA GNIDOVEC, STARS

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Vsemogočni je poklical k Sebi našo iskrenoljubljeno sestro, svakinjo in teto

Anico Cedilnik

Pogreb bo v petek, dne 23. avgusta ob pol 9 iz Vižmarjev 98 na farno pokopališče v St. Vidu.

Vižmarje, dne 21. avgusta 1935.

Žalujoči rodbini: Cedilnik in Jemec.

Naš iskreno ljubljani sin in brat

VILI

nas je danes ob 11 popoldne, po dolgem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, v 20. letu starosti, za vedno zapustil. Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek, dne 23. avgusta ob 4 popoldne na tukajšnje pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto ob 7 zjutraj.

Vojnik, dne 21. avgusta 1935.

Žalujoči starši:

Mici in Viljem Zottl, Lote in Nesti, sestri.

KATALOG JE GOTOV!

Pričeli smo z razpošiljanjem kataloga svojim odjemalcem izven Zagreba. V nekaj dneh ga bodo imeli vsi naši odjemalci. Njim ni treba, da ga zahtevajo, ker ga dobe avtomatično. V koliko kateri odjemalec cenika ne bi dobil

do 23. avgusta,

naj nam javi z dopisnico in mi ga bomo takoj poslali. Vsi oni pa, ki še ne vedo, kako poceni in ugodno se kupuje po našem ceniku, naj še danes zahtevajo z dopisnico

brezplačni katalog za jesen

od trg. in odpr. hiše

Karlner & Ohler
Zagreb.

Gospodarska mobilizacija

vseh denarnih zavodov, industrij, trgovskih, obrtnih in gostinskih podjetij, zadrug, revij, zasebnih zavodov i. t. d.

Brezplačno se razdeli 50.000 izvodov

splošnih navodil metode »Spoznav sebe«, katera prisili vsako osebo, da doseže uspehe s smotrenim delom.

Vsi zgoraj imenovani p. n.

imajo na razpolago dovolj strani za njihovo reklamo v tej izdaji. Navodila (zaključena razprava) bodo razdeljena po specialnem načrtu v vseh krajih dravske banovine in se računa na

400.000 do 600.000 odraslih oseb,

ki bodo z zanimanjem prečitale Vašo reklamo, saj bodo nešteto krat opažena zaradi dnevne uporabe imenovanih navodil kot važen pripomoček za gospodarski napredek posameznika. S to reklamno publikacijo opozorite na svoj naslov prav vse prebivalce, podjetja, urade, društva širom dravske banovine, kaj vse nudite ali iščete.

Najučinkovitejša reklama, ker ostane publikacija skozi leta v uporabi.

1/3 strani stane 250.— Din; 1/2 strani stane 800.— Din;

1/4 " " 450.— " ; 1/5 " " 1500.— "

1/6 " " 550.— " ; Velikost strani kot žepni vojni red.

Iz nič doseči visok položaj je uspeh reklame; iz dobrega položaja v nič so zabredli še vsi, ki niso iskali uspehov potom reklame.

Opozorite na oglas Vaše znanice, šefa, direktorja, poslovodjo i. t. d.

Vsa vplačila se deponirajo pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani, pošt. ček rač. št. 12067, za račun J. Lenassi do izida publikacije.

Nepreklicna naročila pošljite do 30. avgusta s besedilom oglasa

Samozaložbi metode „Spoznav sebe“ (g. Lenassi)
Ljubljana, I. p. p. 286.

Podpisani nepreklicno naročam strani oglasa za ceno Din v splošnih navodilih metode »Spoznav sebe«. Po pošti sem nakazal Din Besedilo reklame prilagam v dvojniki.

V dne 1935.

Štampiljka:

Podpis:

ZAHVALA. Ob nenadomestljivi izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega dobrega soproga, očeta, deda, brata, svaka in strica, gospoda

FRANCA PRIMECA

posestnika in gostilničarja, častnega načelnika gasilskih društev Hotinja vas in Hoče

se najiskreneje zahvaljujemo za izražene izjave sočuvstvovanja in tolažilne besede. Zlasti se zahvaljujemo č. duhovščini iz Slivnice, g. dr. Marinu iz Maribora za zdravniško pomoč, domačemu in ostalim gasilskim društvom za korporativno udeležbo in častno spremstvo, zastopnikom občine ter številnim znancem in prijateljem, ki so prihiteli od blizu in daleč in nepozabnega pokojnika v tako veličastnem številu spremili na njegovi zadnji poti, kar nam je bilo v naši veliki boli v največjo uteho. Prav posebno hvala darovalcem krasnih vencev in šopkov.

Hotinja vas pri Mariboru, dne 21. avgusta 1935.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA. Za premnože dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljene soproga, očeta, sina, brata, strica in svaka, gospoda

Avgusta Suliča

mest. pis. oficijala

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje, se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, predstavnikom mestne občine ljubljanske, uradništvu gradbenega urada in ostalega uradništva za spremstvo, ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo brala v petek, dne 23. avgusta ob pol 7 zjutraj v farni cerkvi sv. Cirila in Metoda.

V Ljubljani, dne 21. avgusta 1935.

Globoko žalujoči: Olga, soproga; Olgica in Mirček, otroci ter vsi ostali sorodniki.